

Jaarverslag 2012-2013

Confederatie Bouw
Bouw, energie & milieu

Kerncijfers bouw

55,8

miljard € omzet

282.000

werknemers en zelfstandigen

bouwbedrijven

96.000

47.

0000

woningen

4.500

miljard € burgerlijke bouwkunde

niet-residentiële gebouwen

6,7

Voorwoord	7
-----------	---

Beroepspolitiek	11
-----------------	----

Overleg over statutendossier mislukt	13
Concurrentiebeleid van de regering	15
Een specifiek KMO-beleid	18
Een middel voor identificatie en controle op de bouwplaatsen	20
Regeling overheidsopdrachten verandert	21
Ondersteuning woonmarkt	24
Gemeenschappelijk vervoer belasten is onbillijk	28
Marktpraktijken en consumentenbescherming	29
De erkenning van de aannemers	30

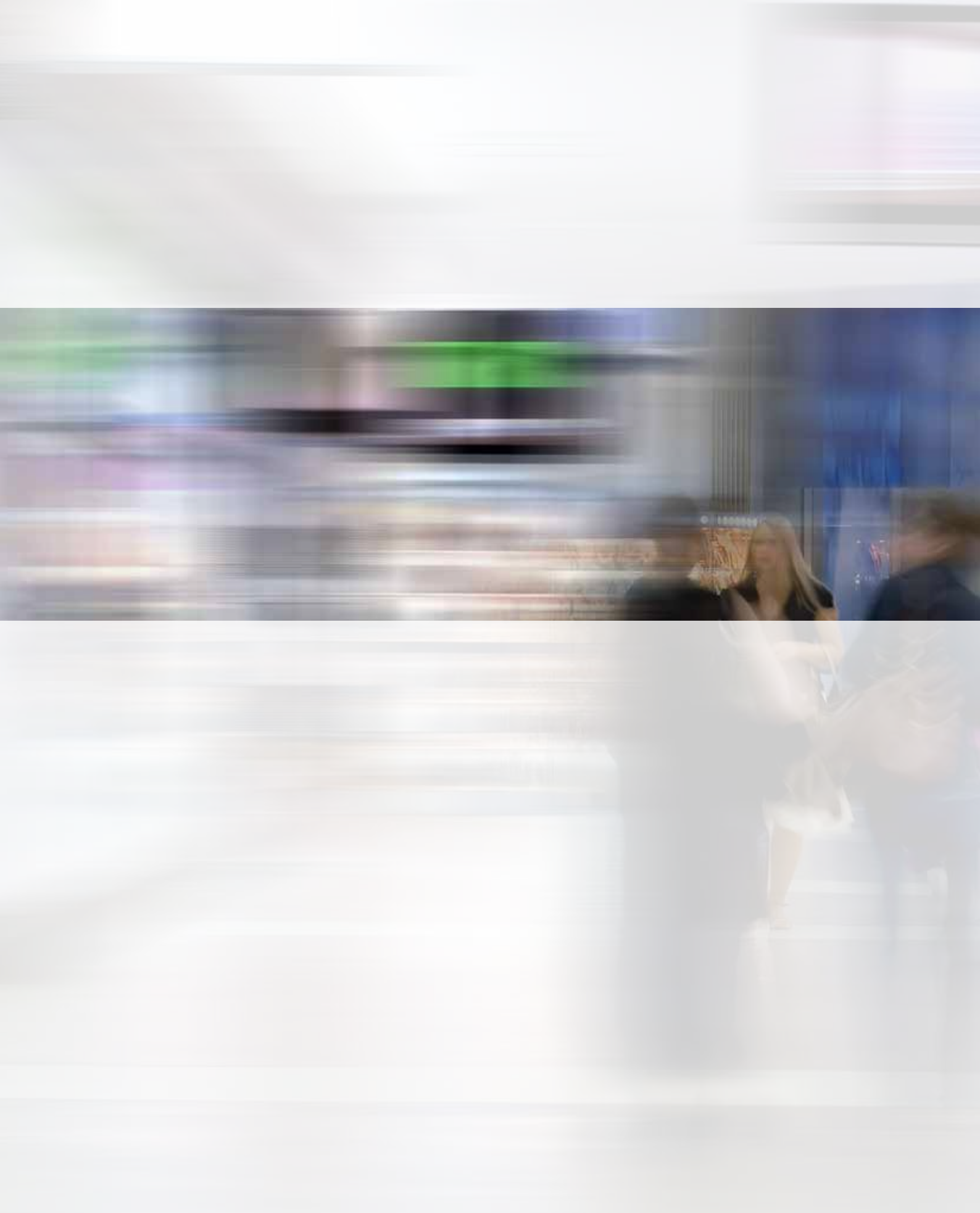
Conjunctuur

De sector heeft het moeilijk

De balans van het jaar 2012	36
Naar een daling in 2013	46

De Confederatie communiceert	49
------------------------------	----

De Confederatie Bouw en haar leden	63
------------------------------------	----

Voorwoord

Voorwoord

De Confederatie Bouw presenteert elk jaar een jaarverslag dat doorgaans voorafgegaan wordt door de analyse van een of meer belangrijke thema's voor de bouwsector, zoals innovatie, duurzaam bouwen, vastgoedfiscaliteit, infrastructuur, investeringsbeleid enz.

Dit jaar liggen de zaken ietwat anders. Vanwege de omvang van de analyse die werd gewijd aan de werking van de arbeidsmarkt in de bouw, thema gekozen voor het verslag 2012-2013, publiceren wij een apart studieverslag dat volledig aan dit thema is gewijd.

Dit verslag beperkt zich dus tot het deel over de werking van de Confederatie tijdens de afgelopen maanden. Zoals gewoonlijk wordt dit voorgesteld vanuit de invalshoek van de grote krijtlijnen van het beroepsbeleid, de analyse van de economische conjunctuur en de belangrijkste evenementen.

Het deel van dit verslag dat aandacht besteedt aan het beroepsbeleid gaat dieper in op de grote debatten waartoe de Confederatie heeft bijgedragen en op de uitdagingen die zij voor de bouwsector hebben gevormd. Het is de bedoeling om, via enkele prioritaire thema's, aan beleidsmakers en vakbonden het nut te laten zien van de investering die de beroepsorganisatie doet in het behartigen van de beroepsbelangen.

Het vrijwaren van het concurrentievermogen was de afgelopen maanden nog maar eens een prioriteit voor de Confederatie. De noodzaak om op dit gebied met aangepaste maatregelen te handelen werd uiteindelijk erkend door de regering na heel wat maanden vol vragen en onzekerheid. De oproepen van de Confederatie voor een relancestrategie en een ondersteuning van het concurrentievermogen van de sector waren nochtans niet geveinsd noch overdreven, zoals de resultaten van de economische activiteit van de bouw in 2012 bevestigen.

Ook al is de balans van de bouw in 2012 immers vrij behoorlijk tegen de achtergrond van een zeer zwakke nationale economie, toch zijn tal van indicatoren – werkgelegenheid, faillissementen enz. – op rood gesprongen en hieruit blijkt dat de sector grote structurele moeilijkheden doormaakt die een uitgesproken negatieve groei voor het jaar 2013 doen vrezen. Alle segmenten worden weliswaar niet op dezelfde manier getroffen, maar de goede vooruitzichten die in sommige takken worden verwacht, zoals bij de nieuwbouwbouwen, zullen de omvang van de verwachte terugval in de andere niet kunnen opvangen, vooral in de sectoren burgerlijke bouwkunde en renovatiewerken.

De werkgelegenheid, die in 2012 voor de eerste keer ononderbroken daalde, zal in 2013 nog onder druk staan, ten gevolge van een combinatie bestaande uit een dalende activiteit en een stijgende productiviteit. Deze dalende werkgelegenheidstrend wordt bevestigd door allerhande conjunctuurenquêtes, waaronder die van de Nationale Bank. In deze moeilijke omstandigheden, die nog verergerd worden door allerhande verschuivingen van de tewerkstelling (onder meer naar onderaanneming) waarop gewezen wordt in het studieverslag over de arbeidsmarkt in de bouw, zal de sector meer dan ooit moeten kunnen rekenen op een beleid dat het concurrentievermogen van onze economie ondersteunt.

Maar laat ons optimistisch blijven. De bouw heeft zeker troeven om de uitdagingen aan te gaan die hem wachten, ondanks een zeer sombere conjunctuur. De vakkennis, het innovatievermogen, de arbeidsproductiviteit en nog andere zijn stuk voor stuk sterke punten die onze bedrijven zullen helpen om deze moeilijke periode door te komen en daarna opnieuw forser te groeien.

Robert de Mûelenaere
Gedelegeerd
bestuurder

Johan Willemen
Voorzitter

Beroepsbeleid

Inleiding

Een beroepsorganisatie moet eerst en vooral ten dienste staan van haar leden, met informatie en advies over alle aangelegenheden waarvoor de bedrijven belangstelling hebben, maar ze moet ook overal waar het sectorale beleid aan bod komt het collectieve belang behartigen.

Het is dan ook geen toeval dat de Confederatie zitting heeft in talloze adviesraden, zowel nationaal als gewestelijk, om er standpunten te vertolken en er verzoeken te verdedigen in het belang van de bouwbedrijven.

Omdat zij zich goed bewust is van haar verantwoordelijkheden tegenover de bedrijven zet de Confederatie zich ook ten volle in voor alle besprekingen over de bouw die zij voert met ministers, kabinetsmedewerkers en vertegenwoordigers van de bevoegde administraties.

De beroepsorganisatie is ook op Europees niveau heel actief. Daar probeert zij zo vroeg mogelijk en met de steun van het Europees verbond van het bouwbedrijf (FIEC) een aantal principebeslissingen te beïnvloeden die later moeten worden omgezet in de nationale rechtstelsels van de verschillende lidstaten.

De acties die de Confederatie al jarenlang voert in het kader van de behartiging van de beroepsbelangen van de bedrijven gaan over verscheidene tientallen dossiers die alle gevolgen kunnen hebben voor het functioneren van de bouwmarkt, de concurrentiekracht van de sector en het bedrijfsleven. Dit is het inhoudelijke werk, dat dag in dag uit verricht wordt, en waarvan de

voortgang en de resultaten van kortbij en regelmatig gevolgd worden door de bestuursorganen van de Confederatie.

Het is niet de bedoeling dat in dit verslag de resultaten van het beroepsbeleid in alle dossiers worden overlopen. De voorzitter en de gedelegeerd bestuurder hebben daarop gewezen in het voorwoord. Raadpleeg hiervoor de documenten die de Confederatie twee keer per jaar opstelt, in de vorm van grote “boordtabellen”, die de verschillende behartigde dossiers, de invloed ervan op de sector, de stand van zaken van de uitgevoerde acties, de behaalde resultaten en de geplande initiatieven uitvoerig beschrijven.

Op de volgende bladzijden zal de aandacht gaan naar enkele belangrijke thema's van het beroepsbeleid. Het gaat hoofdzakelijk over thema's die grote debatten hebben veroorzaakt (en voor de meeste nog veroorzaken) en die een assertieve houding en doorslaggevende acties van de Confederatie hebben gerechtvaardigd.

Het studieverslag over de arbeidsmarkt sloot af met een bedenking - in vraagvorm - over de reikwijdte van de eenmaking van de statuten van arbeider en bedienden op de werking van de arbeidsmarkt. Het verslag over het beroepsbeleid opent met hetzelfde thema, uiteraard niet om terug te komen op wat in het studieverslag werd gezegd maar wel om het studiewerk voort te zetten en mogelijke oplossingen naar voren te schuiven.

Overleg over “statutendossier” mislukt

De sociale partners uit de Groep van 10 hebben na onderhandelingen in het kader van het overleg over het interprofessioneel akkoord 2011-2012 een allesomvattende oplossing gevonden om het dossier van het eenheidsstatuut voor arbeiders en bedienden te regelen.

Het resultaat van het overleg, verworven onder impuls van het VBO, was opmerkelijk omdat het ontwerpakkoord ging over een aantal harmonisatieprincipes, een tijdschema voor de uitvoering en mechanismen om de bijkomende kosten voor de arbeiderssectoren te compenseren. Volgens de Confederatie bood de gevolgde aanpak de meeste kansen om een aanvaardbare regeling te bereiken in het dossier van het eenheidsstatuut.

De afwijzing van het ontwerpakkoord door twee van de drie werknemersorganisaties heeft de kansen op toepassing van een algemeen kader voor het invoeren van een eenheidsstatuut vernield. De Confederatie vond in haar jaarverslag 2010-2011 dat de mislukking van dit overleg ging leiden tot een vertrouwenscrisis tussen de sociale partners. Het viel moeilijk te voorspellen hoelang die ging duren en welke gevolgen die ging hebben voor het verloop van het sociaal overleg in de toekomst.

Deze crisis kwam er en duurt vandaag nog altijd voort. Hierdoor kunnen de sociale partners onmogelijk een van de belangrijkste dossiers van het sociaal overleg van de afgelopen vijftig jaar regelen.

De regering heeft het dossier geërfd en moet rekening houden met de deadlinevereisten gesteld door het Grondwettelijk Hof die de wetgever de verplichting oplegt minstens twee punten van de statuten een te maken tegen uiterlijk 8 juli 2013 – het ontslagrecht en de carensdagregeling.

Volgens de Confederatie is het onmogelijk op korte termijn een eenheidsstatuut tot stand te brengen omdat er dringend actie moet worden ondernomen, vanwege de technische moeilijkheden van het dossier en door de financiële impact ervan. Voorlopig moet de inspanning enkel gericht zijn op het gelijkschakelen van de carensdagregeling en de regels op het gebied van opzeggingstermijnen.

De carensdagregeling is eigen aan het arbeidersstatuut en zal moeten verdwijnen in het kader van de eenmaking. Er bestaat immers geen andere geloofwaardige keuze, omdat het weinig realistisch is te geloven dat deze regeling, die nog maar gedeeltelijk op arbeiders¹ van toepassing is, bij de bedienden kan worden ingevoerd en opnieuw kan ingevoerd worden bij de arbeiders uit de sectoren waar zij werd geschrapt. Toch moet bij de afschaffing van de regeling het compenseren van de extra kosten die eruit voortvloeien voor de sectoren die veel arbeiders tewerkstellen, geregeld worden.

De eenmaking van de regels inzake ontslagrecht doet dan weer grote moeilijkheden rijzen wegens de zeer aanzienlijke verschillen die bestaan in de opzeggingstermijnen tussen arbeiders en bedienden. De bouw is volledig gekant tegen de houding van de vakbonden die menen dat er een opwaartse gelijkschakeling moet komen en dat de huidige regels voor de opzeggingstermijnen van de bedienden naar de arbeiders moeten worden uitgebreid. Dergelijke houding is onaanvaardbaar voor de arbeiderssectoren en is ook totaal ongerechtvaardigd in een debat dat moet leiden tot een toenadering tussen de regels.

De Confederatie steunt de voorstellen van het VBO waaraan zij de afgelopen maanden nauw heeft meegewerkt. Het ontslagrecht zou, als de eenheidsbenadering gehanteerd wordt, volgens deze voorstellen moeten stoelen op de volgende drie principes, die een nieuwe aanpak van de aangelegenheid vormen:

Recht op begeleiding en op outplacement

Een veralgemeende interprofessionele outplacementregeling wordt ingevoerd telkens wanneer een werknemer wordt ontslagen. De outplacementinspanning zou naargelang de leeftijd van de werknemer kunnen variëren tussen 30 en 60 uur en zou aanvullende opleidingen kunnen omvatten die moeten worden aangeboden naargelang het profiel, de loopbaanbalans en de verwachtingen van de betrokken werknemer. De outplacementopdracht moet worden toevertrouwd aan gespecialiseerde bureaus en moet zo snel mogelijk na de opzegging door de werkgever kunnen starten.

¹ Een aantal sectoren hebben al met collectieve arbeidsovereenkomsten de carensdagregeling voor arbeiders volledig of gedeeltelijk afgeschaft. Er wordt geraamd dat de regeling nu nog van toepassing is op iets minder dan 30% van het totale aantal werknemers.

Een wettelijke opzeggingstermijn

De in de wet vast te leggen opzeggingstermijn vormt een minimumsokkel. De duur ervan wordt bepaald naargelang de anciënniteit van de werknemer. De minimumduur is 1 week bij een anciënniteit van minder dan 6 maanden en de maximumduur bedraagt 6 maanden.

Een facultatieve bijkomende opzeggingstermijn

Sectoren die dat wensen mogen bij collectieve arbeidsovereenkomst een bijkomende opzeggingstermijn bepalen die maximaal gelijk is aan de wettelijke termijn. De totale duur van de opzeggingstermijn in de sectoren die de bijkomende termijn hanteren is dan ook, ten hoogste, het dubbele van de duur van de wettelijke termijn.

De invoering van de nieuwe regels moet geleidelijk aan gebeuren zodat de schadelijke gevolgen van de overgang van de oude regeling naar de nieuwe beperkt worden. De voorgestelde overgangsregeling bestaat uit een kliksysteem dat de op 8 juli 2013 “verworven” rechten vastklikt. In het kader van deze regeling zal de opzeggingstermijn van een werknemer worden bepaald op basis van een dubbele berekening: enerzijds op basis van de regels die nu gelden voor de op 8 juli 2013 verworven anciënniteit en anderzijds op basis van nieuwe regels voor de anciënniteit die na 8 juli 2013 wordt verworven.

Deze benadering maakt het ontslagbeheer wellicht wat moeilijker maar toch is zij nodig. Hierdoor kunnen de rechten van de bedienden immers worden gevrijwaard en tegelijk kan aan de bedrijven die veel arbeiders tewerkstellen een middel worden geboden om geleidelijk aan de bijkomende kosten die uit de nieuwe regels voortvloeien, weg te werken.

De Confederatie heeft de regering ook gevraagd een rondetafelconferentie te organiseren over het gevolg dat moet worden gegeven aan het statutendossier, vooral aan de reikwijdte en het tijdschema van de gelijkschakeling, zodra de eenmaking van de ontslagregels is afgerond.

Concurrentiebeleid van de regering

Het debat over het concurrentievermogen van de bedrijven heeft in juli 2012 geleid tot het goedkeuren van een regeringsstrategie voor relance. De Confederatie heeft toen in ruime mate de zwakheid en het gebrek aan samenhang van deze strategie aan de kaak gesteld.

De budgettaire moeilijkheden en de neerwaartse herziening van de economische groeivoorzichten voor 2013 hebben de regering er toch toe gebracht haar strategie te herzien en rekening te houden met verschillende eisen die werkgeversorganisaties al geruime tijd uitten, vooral op het gebied van de loonkostenbeheersing.

De Confederatie heeft dan ook deze koerswijziging toegejuicht en heeft de beslissingen goedgekeurd die de regering nam na de begrotingsoefening, vooral de besparingsmaatregelen, onder andere in de sociale zekerheid, het verlaten van het denkspoor om de btw te verhogen dat in een eerste fase werd gevolgd en uiteraard de maatregelen inzake loonkostenbeheersing.

Laatstgenoemde maatregelen kwamen uitgebreid aan bod in het studieverslag over de arbeidsmarkt en hebben een tweeledige doelstelling: enerzijds een blokkering van de loonsverhogingen boven op de indexering en de baremieke verhogingen tijdens de periode 2013-2014 en anderzijds het vrijwaren van het concurrentievermogen door te sleutelen aan de voorwaarden voor de toepassing van het wettelijke loonnormmechanisme en zo proberen geleidelijk aan de Belgische loonkostenhandicap ten opzichte van de buurlanden weg te werken.

De aanvullende verlaging van de sociale lasten van de bedrijven, ingevoerd in april 2013 door het optrekken van de structurele vermindering van de werkgeversbijdragen, is ook een zeer gunstige maatregel voor het concurrentievermogen van de bedrijven. Ook andere maatregelen om de lasten te verlagen, die gericht zijn, aangekondigd door de regering voor de komende maanden kunnen een gunstige invloed hebben.²

De modernisering van de arbeidsmarkt was ook een regeringsprioriteit. De regering verbond zich ertoe bepaalde regels inzake arbeidstijdorganisatie te versoepelen. De sociale partners hebben in die context gemeenschappelijke voorstellen gedaan om verschillende wetsbepalingen aan te passen, onder meer het optrekken van sommige grenzen voor de berekening van de arbeidsduur en voor de overuren. De regering heeft die voorstellen goedgekeurd.

De Confederatie blijft het concurrentiekrachtdossier en de ontwikkeling ervan tijdens de komende maanden volgen. Voor de bouw omvat dit dossier ook een onderdeel maatregelen ter ondersteuning van de activiteit, in het bijzonder via een aangepast fiscaal beleid. De beroepsorganisatie heeft onder meer, tot nu toe zonder succes, erop gewezen dat de staat belang kan hebben bij het ontwikkelen van een beleid ter ondersteuning van investeringen in nieuwbouwwoningen. Dit kan men verderop in dit rapport lezen onder het hoofdstuk "Ondersteuning van de woonmarkt".

² We denken hier aan de lastenverlagingsmaatregel – competitiviteitsbonus genoemd – die gepaard zou gaan met de toepassing van de loonmatiging of aan de specifieke lastenverlagingsmaatregel voor bedrijven uit sectoren die een regeling invoeren voor aanwezigheidsregistratie op het werk, een maatregel die vooral op de bouwsector betrekking zal hebben.

DE VOORDELEN
VAN DE GO "THE EASY
WAY" TANKKAART OP
EEN RIJ:

Speciaal aanbod voor de leden van de Confederatie Bouw

- Voor een volume afname tot 30.000 liter/ jaar geniet u van een korting van 8 eurocent/ liter op de officiële prijs, BTW inbegrepen. (6,61 eurocent/ liter buiten BTW*). Indien een station een voordeligere pomp prijs aanbiedt, geniet u bij het tanken steeds van de meest voordelige prijs.
- Extra korting voor een volume afname van + 30.000 liter/ jaar.
- Met de GO 'The easy way' tankkaart kunt u betalen bij meer dan 700 Texaco stations in België, Nederland en Luxemburg en bij 400 BP stations in Frankrijk.
- Overzichtelijke factuur per land, handig voor uw BTW recuperatie.
- Betaling via domiciliatie.
- Gedetailleerd transactie overzicht om gemiddeld verbruik op te volgen.
- Geniet van 5% korting bij aankoop van brandstof cheques t.w.v. €1.000.
- Voor speciale acties kijk regelmatig op onze website www.gotexaco.be.
- Veilige kaart met keuze voor persoonlijke pincode.
- Online tool voor zelfbeheer van uw kaarten.
- Spaar Stars punten en ontvang 5 euro korting op uw shop aankopen.

Heeft u interesse?

Ga dan naar www.gotheeasyway.be
en meldt u aan.

* Deze informatie is bestemd voor intern gebruik. Overeenkomstig de wet van 8/12/92 kan u deze gegevens steeds aanpassen

WHEREVER YOU GO

RAM track-and-trace

Marktleider in mobiliteit, rit- en aanwezigheidsregistratie in de bouw

Sinds 2005 partner Confederatie Bouw

- Mobiliteit- en verplaatsingsvergoeding
- Aanwezigheidsregistratie
- Tijdsregistratie
- Jobregistratie
- Rapportage

RAM Mobile Data NV
Park Station
Woluwelaan 148-150
Diegem
Tel. 02 715 2511
www.track-and-trace.be

Een specifiek kmo-beleid

Zoals bekend is de bouw een sector die overwegend uit kmo's bestaat. Vele daarvan zijn eenmanszaken en zeer kleine ondernemingen (zko's), met minder dan 5 werknemers. De Confederatie besteedt uiteraard bijzonder veel aandacht aan het behartigen van de belangen van de kleine ondernemingen bij het ontwikkelen van haar beroepsbeleid, of dat nu is in het kader van beleidsbeïnvloeding of in het kader van sociaal overleg met haar partners van de vakbonden. Zij zet zich ook in voor het bekendmaken van de specifieke kenmerken en voor het behartigen van de belangen van zelfstandigen en kleine ondernemingen, die heel sterk wegen op de sectorale economie.

Tegen deze achtergrond heeft de Confederatie in juni 2012 een communicatieplan gelanceerd om de beleidsmakers eraan te herinneren dat zij aandacht moeten besteden aan de kleine ondernemingen uit de sector. Dit plan stoelt op vijf prioriteiten.

Het kwaliteitsimago van de onderneming verbeteren

Het studieverslag over de arbeidsmarkt wees op het belang van kwaliteit bij het bedrijfsbeheer. Deze benadering geldt natuurlijk ook voor kleine ondernemingen waarvoor het behoud van de samenhang in de vestigingsreglementering, het promoten van het Construction Quality-label of het verbeteren van de werking van de Kruispuntbank van Ondernemingen belangrijke punten zijn. De wettelijke erkenning van de ambachtelijke bedrijven, waardoor de vakkennis en technieken van de ambachtslieden gevaloriseerd kunnen worden, is ook een troef van een op kwaliteit gericht beleid.

Het administratief beheer van het bedrijf vereenvoudigen

De beroepsactie streeft voortdurend naar administratieve vereenvoudiging. De Confederatie neemt deel aan heel wat debatten, onder andere in het kader van de werkzaamheden van de Dienst voor Administratieve Vereenvoudiging, en zij werkt mee aan allerlei initiatieven, zoals het opstellen van een omvangrijk actieplan voor vereenvoudiging aangenomen door het VBO³ of aan het opstellen van door de UCM geformuleerde concrete aanbevelingen voor een goed dagelijks bestuur van eenmanszaken en kmo's.

Administratieve vereenvoudiging is ook een middel om de kmo's te helpen vlotter toegang te krijgen tot overheidsopdrachten door een grotere rationalisering van de geëiste documenten en formaliteiten, onder andere tijdens de uitvoeringsfase van de opdracht. De Confederatie herhaalt regelmatig haar vele suggesties voor vereenvoudiging in deze context.

Zij voert ook haar inspanningen op om informatie te verstrekken aan kleine ondernemingen en hen te ondersteunen op diverse gebieden, zoals dat van het beheer van de veiligheid op het werk en het ter beschikking stellen van modeldocumenten die de kleine ondernemingen kunnen gebruiken bij het beheren van hun werken of in hun relaties met de opdrachtgevers of andere actoren.⁴

De toegang tot krediet ondersteunen is ook een belangrijk aandachtspunt. De beroepsorganisatie wil de taak van de kredietbemiddelaar op de voorgrond plaatsen en vraagt aan de kredietverstrekkers om de bedrijven stelselmatig in te lichten over de beroepsmogelijkheden tegen een negatieve beslissing over de krediettoekenning.

De bedrijfscashflow ondersteunen

Meer dan andere wordt een kleine onderneming blootgesteld aan allerlei risico's bij het uitoefenen van haar activiteiten die haar cashflow ernstig kunnen aantasten of haar overleven in gevaar kunnen brengen. De Confederatie neemt regelmatig diverse initiatieven om bij te dragen tot het versterken van de cashflow van de onderneming, hetzij door het aanreiken van nieuwe financieringen, hetzij via besparingsmaatregelen of door kostenverminderingen door te voeren.

Bovendien moet men de procedures inzake de vrijgave van de borgtochten die gesteld werden voor de uitvoering van werken (bijvoorbeeld de wet-Breyne)

3 Bezorgd aan minister Chastel in april 2012.

4 De Confederatie stelt aan haar leden modelbrieven ter beschikking, alsook een model van arbeidsreglement voor het personeel, modellen van aannemings- en onderaannemingsovereenkomst, bereken- of controlemodules op de website, een syllabus voor het voorbereiden van het examen voor de toegang tot het beroep enz.

vereenvoudigen en versnellen, onder andere door de vereiste van legalisering van de handtekening te schrappen, die is achterhaald, en door de tweede helft van de borgtocht automatisch vrij te geven na een zekere termijn.

De aannemer helpen bij het bestrijden van oneerlijke concurrentiepraktijken

De strijd tegen illegale arbeid werd uiteengezet in het studieverslag over de arbeidsmarkt. Deze problematiek heeft ook betrekking op zelfstandigen en kleine ondernemingen die worden geconfronteerd met specifieke vormen van illegale arbeid en oneerlijke concurrentie, in het bijzonder op de markt van de werken die worden uitgevoerd voor rekening van particulieren.

De Confederatie probeert juiste antwoorden te vinden voor deze specifieke problemen. Zij pleit onder meer voor een beleid dat gezinnen ertoe aanzet, via passende fiscale maatregelen, een beroep te doen op bedrijven die in orde zijn. Zij strijdt daarenboven tegen het fenomeen van de schijnzelfstandigen, dat oneerlijke concurrentie veroorzaakt ten opzichte van zelfstandigen die in orde zijn en kleine ondernemingen. De sector heeft eind 2012 op initiatief van de Confederatie

specifieke criteria aangenomen voor bouwberoepen aan de hand waarvan beter een onderscheid kan worden gemaakt tussen een echte zelfstandige en een persoon die dit statuut ten onrechte gebruikt. Zij blijft ook strijden tegen misbruiken in het gebruik van de regeling voor zelfstandige in bijberoep.

Het sociaal statuut van de zelfstandige verbeteren

De sociale bescherming van de zelfstandige wordt geregeld door specifieke reglementeringen die in de loop der jaren maar weinig veranderen. De aanpassingen gaan doorgaans over het bedrag van de sociale uitkeringen en niet zo vaak over het toepassingsgebied van de verschillende stelsels die het sociaal statuut van een zelfstandige vormen. De Confederatie volgt deze aangelegenheden op de voet en zij zal zeker verzoeken steunen die gericht zijn op het opwaarderen van de uitkeringen in de verschillende sociale stelsels. Zij neemt ook actief deel aan het studiewerk over andere soorten aanpassingen die aan het socialezekerheidsstelsel voor zelfstandigen moeten worden aangebracht, zoals de wijze waarop dit stelsel gefinancierd wordt en de wijze waarop de bijdragen worden berekend.

Een middel voor identificatie en controle op bouwplaatsen

De Confederatie steunt het idee van een allesomvattend beleid ter bestrijding van sociale fraude. Dit stoelt op een aantal gerichte maatregelen, inclusief stimulerende sociale en fiscale maatregelen die aangegeven werk aanmoedigen en efficiënte controles via onder meer het maximale gebruik van sociale databanken en het vergelijken van de informatie die erin staat.

Zij neemt actief deel aan de uitvoering van dit bestrijdingsbeleid door zelf concrete⁵ maatregelen voor te stellen en door open en constructief mee te werken aan het tot stand brengen van nieuwe bestrijdingsmaatregelen die de overheid heeft uitgewerkt.⁶

Door deze actieve medewerking wil de beroepsorganisatie laten zien dat zij bereid is te komen tot efficiënte resultaten in de strijd tegen alle vormen van fraude in de bouw die stuk voor stuk gevallen vormen waar het spel van de mededinging wordt vervalst ten koste van bedrijven die de regels naleven.

Met die bereidheid heeft de Confederatie zich ingezet voor het debat over de invoering van een regeling voor elektronische registratie van werknemers – loontrekken en zelfstandigen – die op bouwplaatsen aanwezig zijn. Dit debat werd meer dan twee jaar geleden door de beroepsorganisatie zelf op gang getrokken omdat zij een betere interne controle wenste op de personen die op een bouwplaats actief zijn. Onder impuls van sommige kabinetten ging het een andere richting uit en heeft het geleid tot het goedkeuren van de wet van 27.12.2012 die, vanaf een nog te bepalen datum, een aanwezigheidsregistratieverplichting oplegt op alle bouwplaatsen die groter zijn dan 1.000 m².

Aangezien dit wettelijke kader in ruime mate niet voldeed aan de oorspronkelijke doelstelling heeft de Confederatie opnieuw overlegd met de regering en de syndicale gesprekspartners om de wetgeving te wijzigen en de wettelijke regeling beter af te stemmen op de behoeften van de sector en de werfrealiteit.

⁵ De Confederatie heeft in 2002 een actieplan tegen zwartwerk aangenomen. Ze heeft dat regelmatig bijgewerkt en zet de uitvoering ervan dag in dag uit voort.

⁶ We geven het voorbeeld van het stelsel van hoofdelijke aansprakelijkheid inzake lonen, dat heel binnenkort in werking zou moeten treden en de nieuwe regeling ter bestrijding van schijnzelfstandigen, waarvoor sectorale criteria werden bepaald in het Paritair Comité voor het Bouwbedrijf.

Zonder het principe van elektronische aanwezigheidsregistratie ter discussie te stellen, werken de Confederatie en haar gesprekspartners momenteel aan de voorbereiding van nieuwe toepassingsbepalingen voor dit principe.

De aanwezigheidsregistratie moet volgens de beroepsorganisatie bekeken worden in een ruimere algemene context dan enkel het elektronisch prikken in te voeren voor personen die op een bouwplaats actief zijn. In de eerste plaats moet er een badgesysteem worden opgezet in de vorm van een chipkaart met foto, waarmee onmiddellijk op een visuele manier de op een bouwplaats aanwezige werknemers en de bedrijven waarvoor deze werknemers werken geïdentificeerd kunnen worden. Voor het badgesysteem is een gestructureerde organisatie nodig en de diensten van Constructiv, het Fonds voor Bestaanszekerheid van de Werklieden uit het Bouwbedrijf zullen hiervoor instaan.

De badge zal via de chip die hij bevat eventueel ook kunnen gebruikt worden voor de elektronische registratie van werknemers op de bouwplaatsen. Die zal gebeuren onder de verantwoordelijkheid van elke werkgever door het gebruiken van geschikte registratietoestellen.

Naast haar functie van controlemiddel voor het in orde zijn van werknemers en bedrijven die op bouwplaatsen aanwezig zijn en van instrument in de strijd tegen sociale fraude (bijvoorbeeld het onterecht toekennen van werkloosheidsuitkeringen) zou registratie ook de mogelijkheid moeten bieden om het beheer van de sociale gegevens van het bedrijf te vereenvoudigen, onder meer door verbindingen met de RSZ en de sociaal secretariaten die moeten gelegd worden.

De Confederatie zet in het kader van de algemene regeling van het dossier ook aan tot meer vereenvoudiging en harmonisatie in andere verplichtingen of aanverwante administratieve formaliteiten zoals de werkmelding of het bijhouden van dagelijkse lijsten opgelegd door de reglementering overheidsopdrachten.

De registratieregeling zou in een eerste fase enkel moeten worden toegepast op bouwplaatsen met een waarde van meer dan € 800.000, dus een heel klein percentage van het aantal bouwplaatsen dat in België elk jaar opgestart wordt. Deze – voorlopige – drempel zal worden opgenomen in de wet ter vervanging van de huidige wettelijke drempel van 1.000 m². De

registratieverplichting zou in 2014 van kracht moeten worden, nadat de regeling een testfase zal hebben doorgemaakt in het kader van een proefproject dat binnenkort zou moeten starten en waaraan meer dan tien lidbedrijven zullen deelnemen.

Regulering van buitenlandse arbeidskrachten

De Belgische bouwmarkt wordt in toenemende mate ontregeld door buitenlandse firma's die illegaal arbeidskrachten aanbieden of personeel ter beschikking stellen. Dit verschijnsel is niet nieuw maar neemt onrustwekkende proporties aan. Het heeft de Confederatie ertoe aangezet in het openbaar een standpunt in te nemen met aan iedereen – regering, beroepsorganisaties, bedrijven en klanten – de uitnodiging om zich betrokken te voelen bij dit probleem en daarbij zijn verantwoordelijkheid te nemen.

De oproep van de Confederatie wil op geen enkele wijze de vrijheid van dienstverlening binnen de Europese eenheidsmarkt ter discussie stellen. Onze bedrijven genieten die vrijheid evenveel als bedrijven uit de andere lidstaten. Deze oproep berust op de evidente vaststelling dat de vrijheid van dienstverlening en het vrije verkeer van werknemers niet mogen leiden tot oneerlijke concurrentie en nog minder tot sociale fraude. Er bestaan dwingende regels van het nationale arbeidsrecht die moeten worden nageleefd door elke persoon die werken in België uitvoert of laat uitvoeren, te beginnen met de toepassing van een minimumloon.⁷

Het initiatief van de Confederatie wil in de eerste plaats de overheid uitnodigen om de actiemiddelen van de inspecties te versterken aangezien controle, indien mogelijk preventief, het beste middel blijft om misbruiken en fraude te bestrijden. De regering moet ook procedures ontwikkelen voor samenwerking met de overheid van andere lidstaten, in het bijzonder met die van de staten die het meest betrokken zijn bij de migratiestroom van arbeidskrachten. Dat is een evidentie en een prioriteit. Op het belang van samenwerking tussen de overheden van lidstaten werd gewezen in het

studieverslag over de arbeidsmarkt in de bouw.⁸

De beroepsorganisatie verwacht van de overheid ook dat zij de particulieren bewust maakt die als opdrachtgever vandaag geen enkele aansprakelijkheid hebben in feiten die te maken hebben met arbeidsrelaties op hun bouwplaatsen. Deze bewustmaking voor het verschijnsel sociale fraude zou er moeten komen via mechanismen voor financiële responsabilisering, zoals de invoering van een koppeling tussen de toekenning van allerhande premies of fiscale voordelen en de verplichting voor de particulier om bepaalde minimumcontroles uit te voeren.

Tot slot roept de Confederatie de bouwbedrijven ook op een verantwoorde en alerte houding aan te nemen die in de eerste plaats inhoudt dat stelselmatig elke vorm van commercieel aanbod met overduidelijk dubieuze aspecten wordt afgewezen, onder meer op grond van prijzen die meer dan abnormaal laag zijn. In deze omstandigheden is het belangrijk geen geloof te hechten aan de vaak leugenachtige beweringen dat het verschil in loonkosten ten opzichte van lokale arbeidskrachten enkel te verklaren zou zijn door het feit dat de sociale lasten betaald worden in het land van oorsprong, overeenkomstig het Europese detacheringsrecht.

De verantwoorde houding van de bedrijven moet hen er ook toe aanzetten hun onderaannemers verstandig te kiezen en er, in het bijzonder door aangepaste contractuele bedingen, op toe te zien dat fraudegevallen onder in de keten worden vermeden. Ten slotte hoeven de bedrijven niet te aarzelen om zo veel mogelijk de voorkeur te geven aan het aanwerven van buitenlandse werknemers die door de sterke vraag naar arbeid een antwoord kunnen bieden op het gebrek aan geschoolde arbeidskrachten op de Belgische markt.

De Confederatie neemt actief deel aan de strijd tegen illegale praktijken die te maken hebben met het tewerkstellen van buitenlandse arbeidskrachten. Haar Bestuurscomité heeft haar namelijk recent een mandaat gegeven om juridische vorderingen tot staking in te stellen tegen buitenlandse bedrijven die aan kopelbazerij doen.

⁷ De Confederatie heeft jarenlang gestreden om Europa het principe te laten aannemen van naleving van bepaalde regels van het nationale arbeidsrecht bij tijdelijke arbeidsprestaties uitgevoerd door buitenlandse ondernemingen – wat toen niet door iedereen gedeeld werd, verre van. Dit principe gaf in 1996 aanleiding tot het aannemen van de Detacheringsrichtlijn die binnenkort zal worden aangevuld door een nieuwe richtlijn om de effectieve toepassing ervan te versterken.

⁸ Tweede deel, hoofdstuk VI – Een beter samenwerkingsbeleid ontwikkelen op Europees niveau.

Reglementering overheidsopdrachten verandert

De nieuwe reglementering overheidsopdrachten zal op 1 juli 2013 van kracht worden. Alle overheidsopdrachten voor de bouw in de klassieke sectoren die vanaf die datum aangekondigd worden zullen dus aan alle nieuwe teksten worden onderworpen.⁹

De nieuwe regels vinden meestal hun oorsprong in Europese richtlijnen. Er werd lang over gediscussieerd in de Commissie Overheidsopdrachten die belast is met het onderzoeken van de door de administratie opgestelde tekstontwerpen met het oog op de omzetting van de richtlijnen.

De Confederatie is vertegenwoordigd in de Commissie en kon instemmen met een groot aantal tekstvoorstellen, echter met uitzondering van enkele nieuwe regels inzake uitvoering die zij strijdig heeft geacht met de fundamentele belangen van de bedrijven.

Wegens de minderheidspositie van de vertegenwoordigers van de bedrijven in de Commissie kon de Confederatie de amendementen die zij wenste aan te brengen aan de tekstvoorstellen niet laten aannemen door de Commissie.

Zij heeft dan ook, tijdens het overleg dat zij in een tweede fase met verschillende kabinetten heeft gepleegd, geprobeerd een aantal compromismaatregelen te laten valideren waarmee deels aan de belangen van de bedrijven kan worden tegemoetgekomen terwijl tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de prioriteiten van de overheid. Dit werk, waarvan de resultaten spijtig genoeg onder de verwachtingen van de Confederatie blijven, bood toch de mogelijkheid te voorkomen dat voor de bedrijven totaal ongunstige gevallen zich zouden voordoen.¹⁰

9 Namelijk de wet van 15 juni 2006, het koninklijk besluit van 15 juli 2011 en het koninklijk besluit van 14 januari 2013 betreffende de bepaling van de Algemene Uitvoeringsregels. Een reparatie-KB betreffende sommige bepalingen van de reglementering zal de komende weken gepubliceerd worden en zal het arsenaal van op 1 juli 2013 toepasselijke reglementeringen aanvullen.

10 Dit is onder meer het geval bij artikel 56 van de Algemene Uitvoeringsregels, waarvan de tekst gedeeltelijk werd gewijzigd. De toepassing ervan bepaalt echter dat bij onvoorziene omstandigheden een zeer belangrijk nadeel enkel ingeroepen zal kunnen worden voor de toekenning van schadevergoeding als het minstens 2,5% bereikt van het initiële opdrachtbedrag of een bedrag van minstens € 100.000. Bovendien zal bij herziening van de opdracht een franchise worden toegepast die overeenstemt met 17,5% van het vastgelegde nadeel, met een maximum van € 20.000.

De bijzonder zorgwekkende toestand van de rijksbegroting heeft overigens bijgedragen tot het aannemen van maatregelen die werden opgesteld met als begrotingsdoelstelling het beperken van de uitgaven. Dit is duidelijk het geval bij artikel 37 van de Algemene Uitvoeringsregels, dat de vrijheid van de aanbestedende overheid om meerwerken bij de aannemer te bestellen aan banden legt door deze bestelling te beperken tot maximaal 15% van het oorspronkelijke opdrachtbedrag van de werken¹¹.

Deze maatregel, gesteund door de regering tegenover de vertegenwoordigers van de administratie, doet de Confederatie vrezen voor grote moeilijkheden bij de toepassing ervan. Die dreigen te worden opgelost ten koste van het bedrijf dat ertoe gebracht werd meerwerken uit te voeren boven de drempel van 15%. Ook al kan de Confederatie begrijpen dat de regering met budgettaire zorgen kampt en een oplossing wil vinden voor de veelvuldige overschrijdingen van de budgetten bij bestelde werken, toch vindt zij dat de bepaling van artikel 37 niet geschikt is voor het nagestreefde doel en dat zij veel geschillen dreigt te doen ontstaan en dreigt te leiden tot het stilleggen van werken.

De Confederatie hoopt echter dat de overheid zich bewust zal worden van de noodzaak om bijzonder veel aandacht te besteden aan het voorbereiden van projecten zodat de kwaliteit van de bestekken op een peil wordt gebracht dat het bestellen van meerwerken overbodig maakt.¹²

Ander aandachtspunt: de nieuwe betaalregels die de regering heeft goedgekeurd in het kader van de omzetting van de Europese richtlijn van 16 februari 2011 betreffende de betalingsachterstand bij handelstransacties. Terwijl de richtlijn de toestand van de schuldeisers bij private opdrachten en overheidsopdrachten wenst te verbeteren, heeft de letterlijke omzetting van de bepalingen van die richtlijn naar intern recht geleid tot het opnemen van regels in de reglementering overheidsopdrachten die indruisen tegen het advies van de Confederatie en die tot gevolg hebben dat de termijnen waarbinnen bedrijven betaald zullen worden langer worden.¹³

De Confederatie is echter nog niet uitgepraat in dit dossier. Zij zet haar sensibilisering bij de kabinetten voort en hoopt zo, via het aannemen van de wet tot omzetting van voornoemde richtlijn, die ook voor overheidsopdrachten zal gelden, grote aanpassingen te kunnen verkrijgen aan de nieuwe regels, onder andere beperkingen voor de mogelijkheid om de verificatietermijn te verlengen.

11 Met uitzondering van aanvullende werken en de toepassing van het spel van de vermoedelijke hoeveelheden.

12 Een evaluatie van de toepassing van artikel 37 moet bovendien nog plaatsvinden op 1 juli 2014. De Confederatie zal dit nauwgezet opvolgen.

13 De nieuwe regels voeren een onderscheid in tussen verificatietermijn (wanneer die in de opdrachtdocumenten bepaald is) en betalingstermijn. Ook al is elk van beide termijnen in principe vastgesteld op 30 werkdagen, toch kunnen zij ook allebei verlengd worden: onbeperkt bij de verificatietermijn zonder dat hij echter kennelijk onbillijk voor de schuldeiser mag worden en met 60 kalenderdagen voor de betalingstermijn voor zover de verlenging gerechtvaardigd is in het licht van de specifieke opdracht.

Ondersteuning van de woonmarkt

Hypothecair krediet is het middel bij uitstek van de gezinnen om eigenaar te worden van hun woning. Het is een populair product dat bovendien wat veiligheid betreft bijna niet te evenaren is.¹⁴ De toename van het gemiddelde bedrag dat geleend werd¹⁵ is in 2006 gestopt en het verschil met de prijsontwikkeling van het vastgoed is sindsdien groter geworden. Het verschil tussen het geleende bedrag en de toename van de vastgoedprijzen heeft geleid tot een dubbel gevolg: het bedrag van de eigen middelen die noodzakelijk zijn om een goed aan te kopen is omvangrijker geworden en het totale beschikbare budget (geleend bedrag en eigen middelen) biedt nu niet meer de mogelijkheid renovatiewerken uit te voeren aan het verworven

goed. Deze evolutie kwam ook tot uiting op het gebied van nieuwbouw op een aan te kopen bouwgrond.

De Confederatie meent dat de leenvoorwaarden in de toekomst nog zullen verslechteren. Er wordt immers een verstrakking van de leenvoorwaarden verwacht, in het bijzonder bij de ontleenbare quotiteit en de geëiste waarborgen¹⁶ en op langere termijn een structurele opwaartse trend van de hypotheekrente. Bij een ongewijzigd beleid, en als de vastgoed- of bouwprizen blijven stijgen, zal een groeiend aantal gezinnen geconfronteerd worden met grote moeilijkheden om een woning aan te kopen, te bouwen of te renoveren.

¹⁴ Uit de statistieken blijkt dat maar 1,1% van de uitstaande contracten het voorwerp van wanbetaling uitmaakt. Dit percentage wanbetalers is al vele jaren stabiel en de meeste problemen worden na verloop van tijd geregulariseerd.

¹⁵ Onder invloed van de sterke daling van de tarieven tijdens de afgelopen 15 jaar steeg het gemiddelde bedrag dat geleend werd in grotere verhoudingen dan de ontwikkeling van de inflatie of de evolutie van de bouwkosten, zonder het peil van de prijsevolutie voor bestaand vastgoed te bereiken.

¹⁶ De kredietinstellingen hanteren een strenger prudentieel beleid met het oog op de toekomstige toepassing (vanaf 2020) van nieuwe criteria die door de internationale instanties worden opgelegd.

Een dergelijke evolutie is sociaal en economisch schadelijk. In het segment van de woningbouw in België, waar van overproductie helemaal geen sprake is geweest (in tegenstelling tot de toestand in andere lidstaten van de EU) is het aantal beschikbare woningen nauwelijks toereikend om te voldoen aan de huidige behoeften van de bevolking, die overigens zullen toenemen vanwege de veranderende demografie en het toenemende aantal gezinnen.

Omdat het broodnodig is een beleid aan te nemen dat de toegang tot huisvesting efficiënt kan ondersteunen, heeft de Confederatie aan de regering een actieplan voorgesteld met als basis verschillende actieterrains.

De toename van het woonaanbod zodat een beter evenwicht tussen vraag en aanbod¹⁷ kan bereikt worden, is het eerste actieterrain. Het aanbod verhogen kan door een grotere verdichting van het wonen door meer bouwgronden op de markt te brengen, door slopen-heropbouwen te stimuleren, door bouwen toe te staan in woonuitbreidingsgebieden of door bestaande niet-woongebouwen te verbouwen tot woningen.

¹⁷ Een beter evenwicht tussen vraag en aanbod is onmisbaar om de prijsontwikkeling van het vastgoed beter in de hand te kunnen houden.

Een tweede actieterrain behelst het verleggen van de grenzen van het hypothecair krediet. Dit essentiële initiatief moet gebaseerd zijn op een aantal gelijktijdige acties die erop gericht zijn te voorkomen dat de rentetarieven¹⁸ ontsporen, die het stelsel van de woonbonus willen behouden en consolideren, die de prudentiële regels verstandig willen toepassen, die specifieke verzekeringsdekkingen willen ontwikkelen om aan een lening te koppelen en die langetermijnleningen willen behouden.

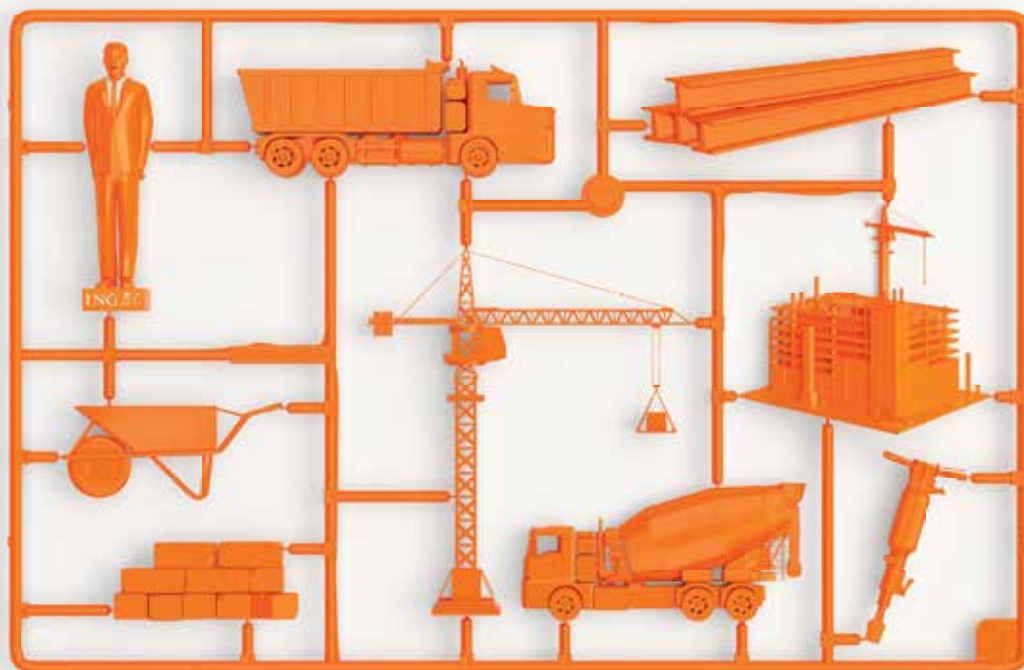
Op het derde actieterrain wordt gestreefd naar het optimaliseren van de terugbetalingscapaciteit van de gezinnen – hun ontleencapaciteit dus – rekening houdend met nieuwe parameters zoals de integratie van de energie-efficiëntie¹⁹ of het fiscaal voordeel²⁰ in de raming van de terugbetalingscapaciteit voor de lening.

Het laatste actieterrain ten slotte heeft tot doel nieuwe formules te ontwikkelen om gezinnen toegang tot huisvesting te geven. Het zou onder meer gaan om formules die het huuraanbod kunnen stimuleren, naar het voorbeeld van aansporend beleid ontwikkeld in andere Europese landen zoals Frankrijk of formules die liggen tussen aankopen en huren²¹.

De Confederatie zal de komende maanden aandachtig volgen wat de regering zou kunnen beslissen in verband met haar voorstellen.

- ¹⁸ De regering heeft hier een grote taak. Zij moet, meer bepaald door haar budgettair beleid, proberen opstoten van inflatie te voorkomen en het vertrouwen van de markten te behouden.
- ¹⁹ Bij nieuwbouw (die in het bijzonder energiezuinig is) en bij gebouwen die een energiebesparende renovatie ondergingen zorgt de verlaagde energiefactuur voor meer terugbetalingscapaciteit.
- ²⁰ De overdracht van de bevoegdheden voor de woonbonus aan de gewesten zou de gelegenheid kunnen zijn om de toekenning van het fiscaal voordeel verbonden aan een hypothecaire lening te versnellen. Ideaal zou zijn dat er toekenningsvoorwaarden worden bepaald die de mogelijkheid bieden dadelijk het bedrag van de maandelijkse aflossing van de ontlenaar te verminderen, zoals het federale niveau deels gedaan had in het kader van de groene leningen. Zo wordt het hefboomeffect van het fiscaal voordeel verhoogd.
- ²¹ Zoals de bestaande maar weinig gebruikte formules die berusten op de scheiding tussen blote eigendom en vruchtgebruik of tussen rechten op de grond en die op het gebouw.

Bouw met ons aan uw Real Estate projecten.

ing.be

Contacteer uw ING Relationship Manager.

Een onderneming runnen in de vastgoedsector is een vak apart. De weg van droomplan naar uiteindelijke realisatie is vaak erg lang en bezaaid met hindernissen. Meer nog dan in andere sectoren krijgt u te maken met ingewikkelde financiële vraagstukken, zowel qua wetgeving als op het vlak van kredieten. Tip: praat erover met de ING experts. Zij stellen al hun ervaring en expertise ter beschikking om op een zo slim mogelijke manier alle stukken van deze ingewikkelde

puzzel samen te brengen. Ze kennen de vastgoedsector perfect en volgen nauwgezet alle veranderingen op het vlak van reglementering. Daardoor kunnen ze u oplossingen aanbieden die optimaal zijn aangepast aan uw behoeften. Zo bent u zeker dat uw droom niet ophoudt bij een ruwe schets op papier.

ing.be/business

ING België nv – Bank/Lener – Marnixlaan 24, B-1000 Brussel – RPR Brussel – BTW BE 0403.200.393 – BIC: BBRUBEBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789.
Verantwoordelijke uitgever: Inge Ampe – Sint-Michielswarande 60, B-1040 Brussel – 707273N – 05/13.

**DAKRANDPROFIELEN
EN DAKAFWERKING**

**MUURAFDEKPLATEN
EN RAAMDORPELS**

MAATWERK

 Claerhout
ALUMINIUM

Gemeenschappelijk vervoer belasten is onbillijk

De sociale wetgeving op de CO₂-taks veroorzaakt grote toepassingsmoeilijkheden in de bedrijven en zij interfereert negatief met het beleid voor gemeenschappelijk vervoer van werknemers naar de bouwplaatsen.

De bouw is een van de belangrijkste bedrijfstakken waar het beheer van de verplaatsingen van werknemers structureel gemeenschappelijk wordt georganiseerd. Deze organisatie is onontbeerlijk wanneer de arbeidsplek regelmatig verandert, biedt de mogelijkheid de kosten, inclusief die van de werknemers, te beperken, de verplaatsingen te rationaliseren, de ongrijpbare factoren die eraan verbonden zijn te verminderen en het werk van de ploegen op de bouwplaatsen correct te plannen.

Gemeenschappelijk vervoer organiseren is enkel mogelijk als werknemers van het bedrijf, naast het vervullen van hun normale functie, ermee instemmen om 's morgens en 's avonds met dienstvoertuigen te rijden ten voordele van de andere werknemers. In deze omstandigheden spreekt het vanzelf dat de terbeschikkingstelling van een dienstvoertuig aan een werknemer die wordt ingezet voor het besturen van dat voertuig uitsluitend ingegeven is door de behoeften van beheer van de verplaatsingen en arbeidsorganisatie in de bouw en dat zij helemaal geen uiting is van de wil van de werkgever om een voordeel toe te kennen aan de betrokken werknemer.

De sociale en fiscale regelgevingen beschouwen de verplaatsing tussen woonplaats en arbeidsplek als een privéverplaatsing en het ter beschikking stellen van een bedrijfswagen om deze verplaatsing te regelen valt volgens hen onder de toepassing van de genoemde belastingen, echter met uitzondering van het gemeenschappelijk vervoer, voor zover dat wordt georganiseerd volgens zeer strenge voorwaarden voor het gemeenschappelijk gebruik van het voertuig.²²

De sociale administratie beoordeelt de naleving van die voorwaarden naar de letter, zonder oog te hebben voor de bijzondere omstandigheden die de arbeidsorganisatie beïnvloeden. De Confederatie heeft deze

benadering herhaaldelijk aan de kaak gesteld omdat zij haar willekeurig acht en omdat zij in de praktijk²³ het gewoonweg onmogelijk maakt het vrijstellingsmechanisme toe te passen bij gemeenschappelijk vervoer, wat uiteraard niet de doelstelling van de wetgever was.

De vrijstellingsvoorwaarden bepaald door de reglementering en de manier waarop de administratie ze interpreteren leiden tot irrationele toestanden en schadelijke gevolgen voor de onderneming maar ook voor de chauffeur van de bedrijfswagen die zal worden onderworpen aan de betaling van belastingen op het voordeel van alle aard.

De Confederatie kan deze ontwikkeling niet aanvaarden. Zij dreigt het beleid tot beheer van de verplaatsingen van werknemers naar de werven immers ter discussie te stellen en dreigt de positieve aspecten, zowel voor het personeel als voor het milieu te doen verdwijnen.²⁴

De toepassingsmodaliteiten van de sociale (CO₂-taks) en fiscale (VAA) reglementering voor bedrijfsvoertuigen bestemd voor gemeenschappelijk werknemersvervoer moeten dan ook ingrijpend worden gewijzigd. De Confederatie pleit voor de erkenning van de automatische vrijstelling van de CO₂-taks in hoofde van de onderneming en van de taks op het VAA in hoofde van de chauffeur voor deze voertuigen zodra aangetoond is dat het privégebruik ervan ('s avonds, in het week-einde, tijdens vakanties) buiten de woon-werkverplaatsingen verboden is en zodra dit verbod effectief en betrouwbaar gecontroleerd wordt.

In deze context is het wellicht nuttig erop te wijzen dat de btw-administratie recent, in het kader van de aftrekbaarheid van de btw op de kosten van lichte vrachtwagens, heeft aanvaard dat de woon-werkverplaatsingen (niet-vaste plaats van tewerkstelling) niet als privéverplaatsingen moesten worden beschouwd.

²² Het gaat onder meer over het minimumaantal vervoerde werknemers (1, 2 of 3), naargelang het voertuigtype, en over de duur van de aanwezigheidstijd van de werknemers in het voertuig in vergelijking met de totale rijtijd (80%).

²³ De bedrijven kunnen in het plannen van gemeenschappelijke verplaatsingen geen rekening houden met de diverse ongrijpbare factoren die opduiken op de werven en die de arbeidsorganisatie beïnvloeden, natuurlijk te beginnen met de ongeplande afwezigheden van werknemers.

²⁴ Kan men zich voorstellen wat de milieu-impact en de sociale gevolgen zouden zijn van de afschaffing van gemeenschappelijk vervoer die alle werknemers zou verplichten met hun eigen middelen naar de bouwplaats of de zetel van het bedrijf te gaan?

Marktpraktijken en consumentenbescherming

Het omvormen van het economisch recht tot een Codex, waaraan nu gewerkt wordt onder impuls van minister Vande Lanotte, is gericht op het samenbrengen van de economische wetgeving in één enkele Codex die bestaat uit 17 boekdelen (mededinging, marktpraktijken, consumentenbescherming, alternatieve geschillenregeling, de “class action” enz.).

Bij het omvormen tot Codex worden ook nieuwe bepalingen opgenomen, onder meer die welke voortvloeien uit de Europese richtlijn betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming. Ook al laat de omzetting van deze richtlijn weinig marge aan de Belgische wetgever, toch heeft de Confederatie de minister en zijn administratie kunnen overtuigen van de noodzaak om bepaalde aanpassingen aan de voorgestelde regels aan te brengen. Een van de ingediende amendementen heeft tot gevolg dat bouwcontracten betreffende de constructie van nieuwe gebouwen of de ingrijpende verbouwing uit het toepassingsgebied van het herroepingsrecht van de klant worden gehaald.

Het wetsontwerp houdende invoeging van Boek VI in het Wetboek van Economisch Recht omvat voor de aannemer een forsere voorafgaande informatieverplichting ten aanzien van de consument voor de zogenaamde “buiten verkoopruimten” gesloten overeenkomsten, wat volgens de wettelijke definitie van deze overeenkomsten de meeste bouwcontracten zijn. Een dergelijke precontractuele informatieplicht ten aanzien van de consument is vrijwel onmogelijk na te leven bij de meeste onderhoudscontracten en bij reparatiecontracten die handelen over dringende werken.

In deze context heeft de Confederatie de administratie verzocht de informatieplicht ten aanzien van de consument met gezond verstand en realiteitszin te interpreteren bij reparatie- of onderhoudscontracten, om zo te voorkomen dat de maatregel zich uiteindelijk tegen de consumenten keert. Zij heeft er overigens op gewezen dat elektronisch gesloten overeenkomsten moesten ontkomen aan het begrip “buiten verkoopruimten gesloten overeenkomst”.

Naast haar lobbywerk gericht op de overheid heeft de Confederatie het opstellen van een aantal modeldocumenten op de planning staan die voldoen aan de reglementering (aannemingsovereenkomst, onderhoudscontract, formulieren voor meerwerken enz.) die de bedrijven zullen helpen bij het voldoen aan hun nieuwe verplichtingen ten aanzien van consumenten. Zij zal daarenboven een campagne voeren om haar leden bewust te maken van het belang om stelselmatig geschriften te gebruiken in hun relatie met de klanten.

De reglementering op de marktpraktijken heeft ook tot doel misleidende handelingen te bestrijden waarvan de bedrijven het slachtoffer kunnen zijn als ze commercieel benaderd worden, bij de toezending van valse facturen of wanneer ze opgenomen worden in zogenaamde beroepengidsen.

Een andere vorm van fraude verspreidt zich nu volop: zij behelst het misleidende gebruik van de naam en het logo van de Confederatie door bedrijven die geen lid zijn van de beroepsorganisatie maar die haar goede reputatie willen misbruiken om vaklieden of consumenten gemakkelijker te kunnen misleiden.

De Confederatie werkt samen met de inspectiediensten van de FOD Economie om deze misbruiken efficiënt te voorkomen en te beteugelen. Zij heeft bovendien een mandaat gegeven aan een advocatenkantoor om alle nuttige stappen te ondernemen ten aanzien van de betrokken bedrijven en, indien nodig, in rechte op te treden.

De erkenning van de aannemers

Het is wellicht niet nodig erop te wijzen dat de erkenningsregeling voor aannemers even belangrijk is voor de bedrijven als voor de publieke opdrachtgevers. Het voortbestaan van die regeling is dan ook een voor de hand liggende doelstelling en de Confederatie is gekant tegen elke poging om de reglementering aanzienlijk te wijzigen die tot gevolg zou hebben dat de regeling wordt uitgehold of dat goede werking ervan gewoonweg wordt verstoord. Zij vindt wel dat het nuttig is na te denken over voorstellen tot aanpassing van de reglementering die de mogelijkheid zullen bieden bepaalde aspecten ervan te moderniseren of de toepassing van de administratieve formaliteiten die zij bepaalt te vereenvoudigen.

Een actualisering van de referentiebedragen die in de reglementering staan, uit te voeren volgens te bepalen regels, zou aldus verantwoord kunnen zijn. De huidige vijfjaarlijkse herzieningsregeling opgenomen in het koninklijk besluit van 26/09/1991, maar tot nu toe nooit uitgevoerd, voldoet niet naar behoren aan de actualiseringsbehoeften van de regeling. De Confederatie stelt daarom voor in de toekomst de bedragen jaarlijks te herzien op grond van een formule voor automatische aanpassing met "constante prijzen".

Het is daarenboven nuttig waar mogelijk de administratieve rompslomp te verminderen die komt kijken bij de samenstelling van een erkenningsdossier. Verschillende voorstellen om de huidige formaliteiten te vereenvoudigen, moeten met veel belangstelling worden bekeken. Voor het moment stelt de Confederatie voor dat de formaliteit van het voorleggen van een uittreksel uit het strafregister²⁵ voortaan kan verlopen via het secretariaat van de Erkenningscommissie dat, na voorafgaand mandaat van de aannemers, rechtstreeks elektronisch de uittreksels uit het strafregister zou kunnen verkrijgen bij de gemeentelijke overheid. Het aannemen van deze eenvoudige maatregel zou een niet te onderschatten tijdwinst zijn voor de bedrijven.

Ten slotte heeft de Confederatie ten gevolge van bepaalde vastgestelde gebreken bij het beheren van de erkenningsdossiers het initiatief genomen om te overleggen met de diensten van het secretariaat van de Erkenningscommissie om de oorzaken van de problemen goed in kaart te brengen en de noodzakelijke oplossingen aan te reiken.

De Confederatie let er heel goed op dat de samenwerking in het kader van dit overleg blijft versterkt worden en aldus de mogelijkheid biedt te komen tot een versnelling en een optimalisering van de behandeling van de dossiers in het belang van alle partijen.

²⁵ De huidige reglementering verplicht de aanvrager van een erkenning te bewijzen dat hij niet veroordeeld werd voor een misdrijf dat zijn professionele integriteit aantast. Dit bewijs moet worden geleverd door het voorleggen van een uittreksel uit het strafregister. Dit uittreksel uit het strafregister – dat bepaalde aspecten van de persoonlijke levenssfeer omvat – moet eigenhandig aan de betrokkenen worden bezorgd, wat van hun kant veronderstelt dat zij zich persoonlijk naar het gemeentebestuur moeten verplaatsen om het te verkrijgen of op zijn minst volmacht moeten geven aan een derde om het af te halen.

KPD.software ...

Een compleet gamma software,
hardware & diensten voor algemene bouw,
wegenbouw, installatie- en aanverwante sectoren...

Op kantoor lag de focus vroeger hoofdzakelijk op budgetcontrole via nacalculatie: wat heeft dit afgewerkte bouwproject opgebracht ? Nu ligt de focus meer en meer op budgetbewaking. Via zgn. 'business intelligence' (tools die de databank ondervragen op relevante info) gaat men al tijdens het verloop van het project checken wat de status is van het budget en kan men desgewenst vroegtijdig ingrijpen. **Voor het te laat is !**

KPD heeft oplossingen voor:

importeren van meetstaten, voor- en nacalculatie, vorderingsstaten, eenvoudig opmaken & afdrukken van offertes & rapporten, werkbegroting, prijsaanvragen, inkoopbeheer, logistiek, materieelbeheer, uurregistratie, berekening mobiliteit, nacalculatie, algemene - & analytische boekhouding, elektronisch documentbeheer, inscannen en verdelen van binnenkomende facturen via e-mail, document - & project sharing, beheer van immo-activiteiten, meldingsplicht ...

Contacteer ons:
KPD Services n.v.
Stadsbeemd 1013, B-3545 Halen
Tel. +32-13 460 460
Fax +32-13 460 461
info@kpd.be

om goeie stielmannen te vinden heb je goeie stielmannen nodig.

good
to know
you

Een goeie stielman vinden is een stiel apart. Bij [Randstad Construct](#) kan je rekenen op de constante instroom van kandidaten in zeer uiteenlopende specialiteiten: ruwbouw, bouwafwerking, sanitair, cv, schrijnwerkerij, wegenbouw, baggerwerken enzovoort. De gespecialiseerde consultants van onze Randstad Construct-kantoren staan garant voor een professionele screening en selectie. Al onze uitzendkrachten krijgen ook een grondige veiligheidsopleiding. Wij garanderen tenslotte dat de stielman die je zoekt snel inzetbaar is, en dus onmiddellijk rendeert.

Meer over onze Randstad Construct-kantoren vind je op randstad.be/construct en www.randstadprofessionals.be.

[Staffing](#) | [Professionals](#) | [HR Solutions](#) | [Inhouse Services](#)

Randstad Belgium nv, VG. 458/BUOSAP, 00256-406-20121120, 00256-405-20121120 - Randstad Construct nv, VG. 819/BC, 00257-406-20121120, 00257-405-20121120 - Randstad Professionals nv, VG. 1122/B, 00249-405-20121119, BE 465 925 246/04.28.01 - Galilei nv, VG.875/BO, 00255-405-20121120 - Randstad Sociaal Secretariaat vzw, ESS600-Erkend Sociaal Secretariaat van Werkgevers Nr 600,Wettig erkend door M.B. 4-7-46 (B.S. 2-8-46)

Conjunctuur

De sector heeft het moeilijk

De titel die voor deze conjunctuuranalyse werd gekozen, benadrukt meteen de weinig benijdenswaardige economische omstandigheden waarin de bouw al een tijdje moet werken. Ondanks een globaal positief resultaat in 2012 heeft de sector het moeilijk om zijn activiteit verder te ontwikkelen. De werkgelegenheid loopt terug, het aantal faillissementen stijgt, de prijzen staan stevig onder druk en er is te weinig vraag. Stuk voor stuk indicatoren die de ernstige moeilijkheden die de sector doormaakt bevestigen en die doen vrezen dat 2013 een jaar met negatieve groei wordt.

De balans van het jaar 2012

De bouwsector deed het in 2012 vrij behoorlijk, en al zeker in het zeer sombere algemene economische klimaat. Uit de laatste ramingen van het Instituut voor de Nationale Rekeningen blijkt immers dat de bouw een jaarlijkse groei boekt van 0,9%. Dat is weinig, maar toch al veel beter dan het Europese gemiddelde voor de bouwsector (-1,6%)²⁶ en het gemiddelde van de nationale economie (0,3%)²⁷.

Van de grote bedrijfstakken doet alleen de landbouw het beter dan de bouw, behalve voor de werkgelegenheid, want daar kreeg die sector het zwaarder te verduren dan de rest. Wat de werkgelegenheid betreft, blijft de bouw namelijk vrijwel status-quo en staat daarmee tussen de industrie, die 1,1% is gedaald, en de diensten, die 0,7% zijn gestegen.

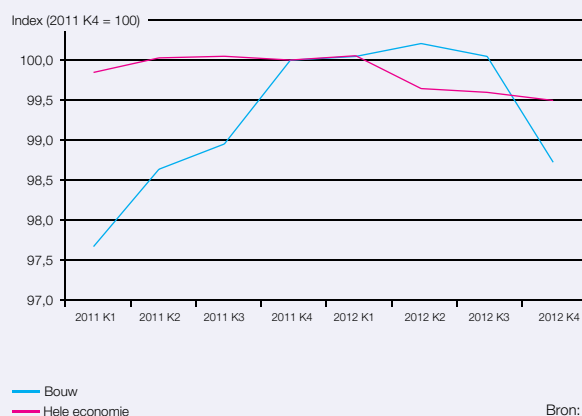
Activiteit en werkgelegenheid in 2012

Achter die vrij behoorlijke jaarcijfers steekt wel een veel minder rooskleurige realiteit.

De activiteitstoename van de bouw in 2012 is immers te danken aan de groei van de sector in het begin van het jaar en niet aan het gunstige verloop van de activiteit in de maanden erna. In 2011 was de activiteit in de sector immers elk kwartaal gestegen, zodat het voldoende was geweest om op het peil van het vierde kwartaal van dat jaar te blijven om in 2012 een groei van 1,2% te boeken. Dat resultaat werd niet gehaald, wat bevestigt dat de activiteit in de loop van het jaar is gekrompen.

Activiteitsniveau

De kwartaalcijfers wijzen op een kleine activiteitstoename in het 1e halfjaar (+0,2%), gevolgd door een terugval (-1,5%) in het 2e halfjaar. Volgens de economische theorie betekent een negatieve groei gedurende 2 achtereenvolgende kwartalen (zwak in het 3e kwartaal en veel uitgesprokener in het 4e kwartaal) dat de bouw tijdens dat halfjaar in een recessie zat.

De terugval die in de loop van het jaar in de bouwsector werd opgetekend (-1,3% tussen het 4e kwartaal 2011 en het 4e kwartaal 2012) is groter dan voor de economie in haar geheel (-0,5%), die op haar beurt met een recessie kampte in de laatste drie kwartalen van het jaar. De bouw kreeg het in 2012 dus zwaarder te verduren dan het gemiddelde van de andere bedrijfstakken. Dat bewijst nog maar eens dat de vooruitgang in de sector te danken is aan de stevige groei waarvan hij eerder profiteerde, in tegenstelling tot de rest van de economie.

²⁶ Volgens de ramingen van Euroconstruct, verschenen in zijn prognoses van december 2012.

²⁷ Volgens de INR-statistieken.

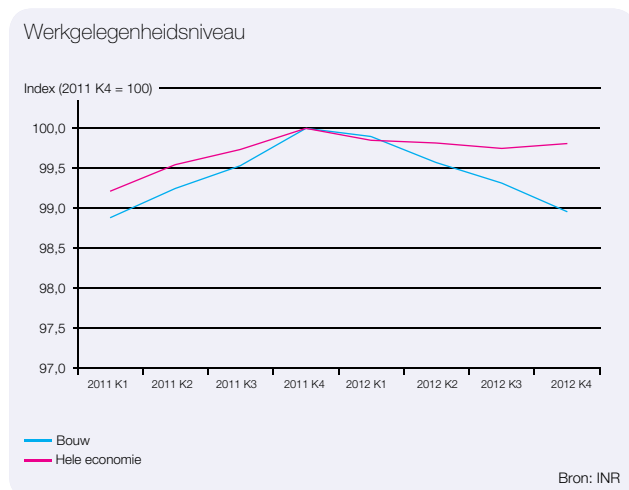

Analyse van de belangrijkste indicatoren

Langdurige daling van de werkgelegenheid

Ook de werkgelegenheid deed het niet goed in de loop van het jaar, zowel in de bouw als in de rest van de economie. De kwartaalcijfers bevestigen dan ook een geleidelijke daling van de werkgelegenheid vanaf het 1e kwartaal 2012.

De evolutie in de bouw verloopt omgekeerd dan in 2011, aangezien de werkgelegenheid in het vierde kwartaal 2012 op hetzelfde peil bleef hangen als in het eerste kwartaal 2011 (276.500 werknemers volgens het INR). De negatieve evolutie in 2012 deed de mooie prestatie van de werkgelegenheid in 2011 dus helemaal teniet.

De achteruitgang van de werkgelegenheid in de bouw was erger dan het gemiddelde van de economie in de periode tussen het 4e kwartaal 2011 en het 4e kwartaal 2012. De respectieve gegevens zijn in dat opzicht vergelijkbaar met de terugval van de activiteit, namelijk 1,3% voor de bouw en 0,5% voor de economie in haar geheel.

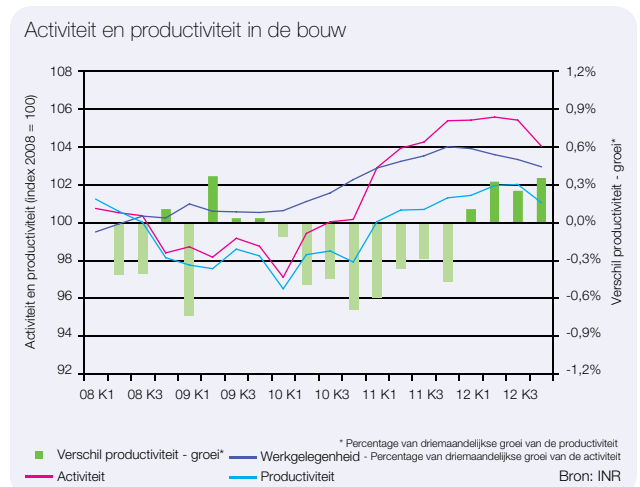
De inkrimping van de werkgelegenheid in de bouw verloopt helemaal anders dan bij het uitbreken van de financiële crisis in september 2008. Dat komt ongetwijfeld door de toename van de productiviteit.

De productiviteit kon de activiteitsdaling niet temperen

Hoewel de productie sinds het uitbreken van de crisis herhaaldelijk en soms sterk is achteruitgegaan (onder andere een daling van 2,2% in het begin van de crisis²⁸), was de werkgelegenheid vóór 2012 nog nooit voor lange tijd gedaald. Ze was zelfs veeleer toegenomen, ook in periodes met een teruglopende activiteit.

Het behoud van de werkgelegenheid in de bedrijven ging ten koste van de productiviteit. Een productiviteitsdaling om een tijdelijke inkrimping van de activiteit op te vangen, is gebruikelijk bij ondernemingen die hun arbeidskrachten niet willen ontslaan omdat ze ze nodig hebben zodra het herstel op gang komt en ze ook de rekruteringsproblemen op de arbeidsmarkt kennen.

Maar in 2012 ging het er anders aan toe. De productiviteit bleef stijgen, terwijl de activiteit in het eerste semester bijna niet meer is toegenomen. Daarna is de productiviteit stilgevallen, terwijl de activiteit in het 3e kwartaal is achteruitgegaan. Vervolgens is de productiviteit beginnen te dalen, maar in mindere mate dan de terugval van de activiteit, die in het 4e kwartaal wel zeer uitgesproken was. De productiviteit speelde dus niet haar gebruikelijke rol van schokdemper voor de directe gevolgen van de activiteitsdaling voor de werkgelegenheid. Maar omdat zij een deel van het jaar sterker groeide dan de activiteit, versnelde zij wel de terugval van de werkgelegenheid in 2012.

28 Dus tussen het 3e kwartaal 2008 en het 2e kwartaal 2009.

We stellen ook vast dat de productiviteit eind 2011 nog vrij zwak was, ondanks de productiviteitswinsten in de periode 2010-2011. Eigenlijk was ze teruggekeerd naar het peil van vóór het uitbreken van de crisis, zonder verdere vooruitgang, terwijl de productiviteit in de industrie over dezelfde periode wel met circa 5% was toegenomen.

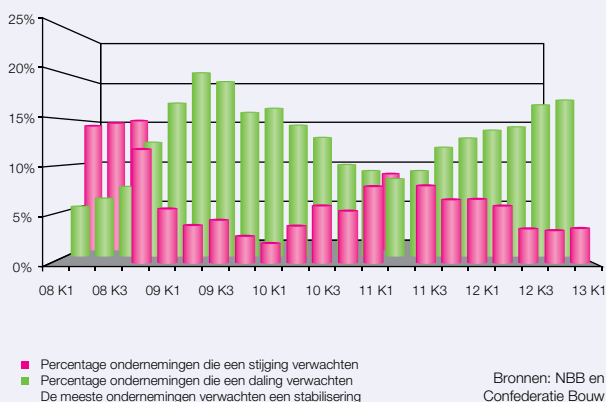
De ondernemingen waren in 2012 waarschijnlijk niet meer in staat om een productiviteitsdaling te verdragen zoals in 2008-2009.

Nieuwe prijsdruk

De hypothese van een «capaciteitsbreuk» wordt al maar aannemelijker, zeker omdat de ondernemingen met een nieuwe prijsdruk af te rekenen kregen.

Na een kort evenwicht tussen de positieve en negatieve beoordelingen van de gehanteerde prijzen kregen de negatieve beoordelingen in de loop van 2012 opnieuw de overhand. Op langere termijn stellen we trouwens vast dat de ontevredenheid over de gevraagde prijzen ruimschoots overheerst sinds de crisis.

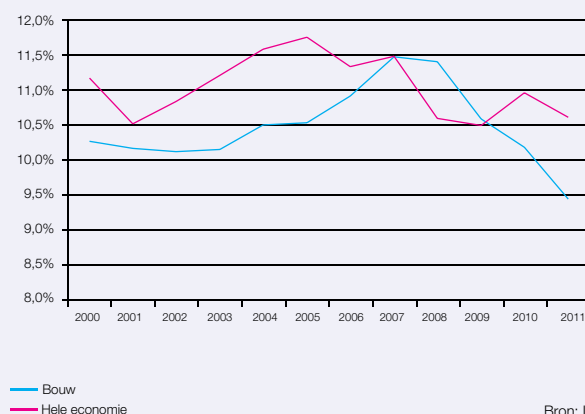
Beoordeling van de gehanteerde prijzen in de bouw

De ondernemingen moesten dan ook nieuwe prijsinspanningen doen om de activiteit op peil te houden, of eigenlijk de daling ervan te beperken, terwijl ze niet meer in staat waren om dat op dezelfde manier aan te pakken als de jaren daarvoor.

De gedetailleerde cijfers van de nationale rekeningen, die voor 2012 nog niet beschikbaar zijn, tonen immers aan dat het aandeel bruto exploitatieoverschot in de waarde van de productie van de ondernemingen van 2009 tot 2011 fors is gedaald.

Ratio "bruto exploitatieoverschot / waarde van de productie"

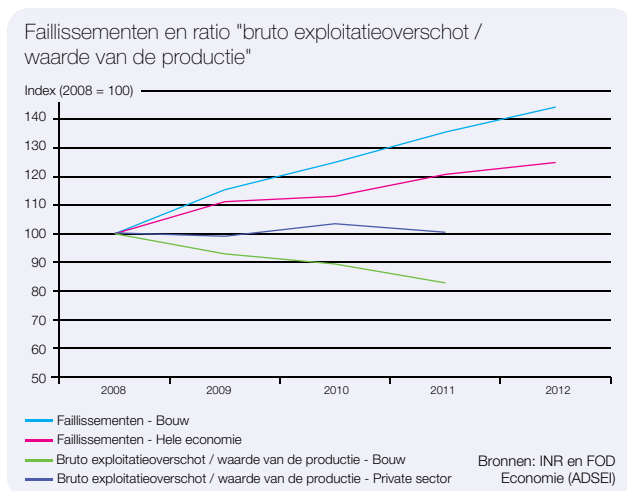

We stellen ook vast dat de daling sterker was voor de bouw dan voor de economie in haar geheel en dat het peil van 2011 voor de bouw onder het langetermijnniveau zat. Nog een teken van de grote moeilijkheden van de sector in vergelijking met het gemiddelde van de economie. Dat bevestigt ook dat de ondernemingen door de lage rentabiliteit en de nieuwe prijsspanningen nog maar weinig marge hadden om een productiviteitsverlies ten voordele van het behoud van de werkgelegenheid te aanvaarden.

Toenemend aantal faillissementen

Het is niet verwonderlijk dat in die context het aantal faillissementen in de sector in 2012 opnieuw is toegenomen (+6,4%), en zelfs sterker dan voor de economie in haar geheel (+3,5%).

Zowat 1.800 bouwondernemingen moesten in 2012 de boeken neerleggen, dat is een toename van 45% ten opzichte van 2008. Die vaststelling bevestigt de moeilijkheden van de sector, maar herinnert er ook aan dat de inspanningen die de ondernemingen doen om de prijzen te verlagen, niet zonder gevolgen blijven ...

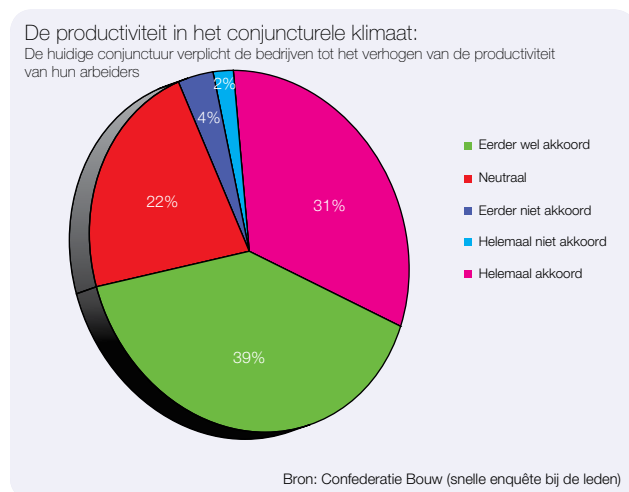

We zien immers een zeer duidelijke correlatie tussen de daling van de marges en de toename van het aantal faillissementen. De snellere stijging in de bouw dan in de economie in haar geheel komt net doordat de marges in de sector altijd al meer onder druk hebben gestaan!

Productiviteitswinsten: hoofddoel van de ondernemingen

Uit een enquête die de Confederatie eind april 2013 bij haar leden hield, blijkt dat volgens de meeste ondernemingen die eraan deelnamen, de inkrimping van de activiteit de voornaamste oorzaak is van de dalende werkgelegenheid (58%). Er zijn nog andere oorzaken, maar die zijn minder doorslaggevend, zoals de vrees voor de gevolgen van de harmonisatie van het arbeiders- en bediendestatuut.

Andere vaststelling uit de enquête: de huidige conjunctuur dwingt de ondernemingen ertoe om de productiviteit van hun werknemers te verhogen, krachtig of iets genuanceerder, zoals 70% van de deelnemende ondernemingen benadrukt.

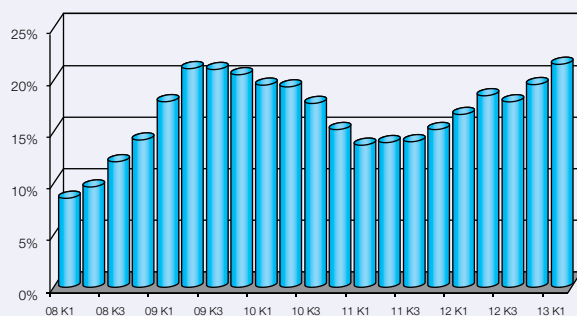
De inspanningen om de productiviteit op te drijven en de verschuiving naar onderaanneming, wat ook tot uiting komt in de resultaten van de enquête, tonen goed aan hoe erg de ondernemingen vandaag wel onder druk staan om opdrachten te blijven binnenhalen.

De vraag slabakt

Maar ook al kunnen de ondernemingen vandaag met een hogere arbeidsproductiviteit werken, toch moeten we vaststellen dat de productiviteit eigenlijk wordt geremd door de slappe vraag.

Twee vaststellingen ondersteunen deze hypothese: enerzijds hebben de ondernemingen hun productiemiddelen (materieel en arbeidskrachten) minder intensief gebruikt dan vroeger, anderzijds is het vooral bij de arbeidskrachten dat de niet-gebruikte reserves in 2012 het sterkst zijn toegenomen, een duidelijk teken dat ze productiever zijn geworden.

Aandeel ondernemingen die door een gebrek aan vraag worden geremd

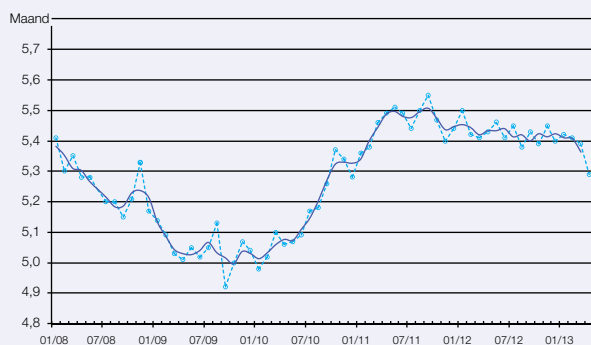
Bronnen: NBB en Confederatie Bouw

Tegelijkertijd waren er almaar meer ondernemingen die aangaven dat hun activiteiten werden geremd door de slappe vraag. Dat probleem is vandaag groter dan op het dieptepunt van de financiële crisis, maar heeft gelukkig niet dezelfde gevolgen voor de orderboekjes als toen. Hier is de stokkende vraag vooral nadelig voor de productiviteit van de ondernemingen, omdat ze over een productiviteitsreserve beschikken die ze niet kunnen benutten.

Minder gevulde orderboekjes

De activiteitsduur gewaarborgd door de orderboekjes van de ondernemingen is in 2012 ietwat gedaald. Ze ging van 108,75 dagen in het 4e kwartaal 2011 naar 108,25 dagen in het 4e kwartaal 2012. Die daling van 0,4% is nog een teken van de moeilijkheden waarmee de sector kampt, zonder daarom op een sterke terugval van de vraag te wijzen²⁹, in tegenstelling trouwens tot het toenemende aantal ondernemingen dat aangeeft geremd te worden door de slappe vraag (19,5% eind 2012, tegenover 15,1% eind 2011).

Evolutie van de activiteitsduur gewaarborgd door het orderboek

Bronnen: NBB en Confederatie Bouw

Resultaten en tendensen in de verschillende bedrijfssegmenten

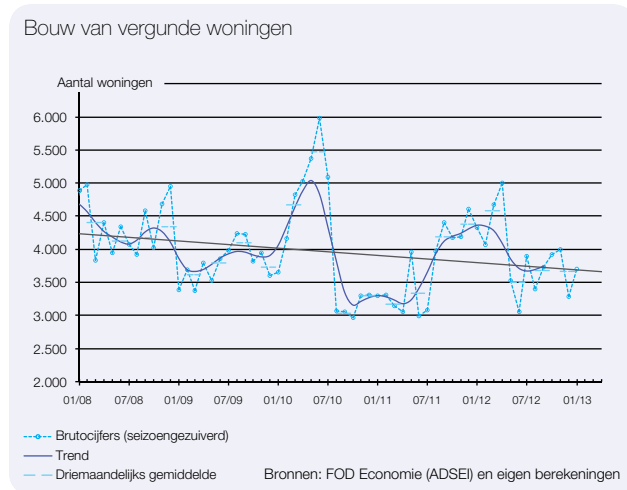
Goede cijfers voor nieuwbouw

In het segment van de nieuwbouw, zowel in het residentiële als in het niet-residentiële, is er geen daling van de vraag in 2012. De cijfers van de bouwvergunningen in 2012 bevestigen een toename van 6% van het aantal vergunde nieuwe woningen, evenredig verdeeld tussen eengezinswoningen en appartementen.

Deze stijging is echter geen teken van herstel. Ze weerspiegelt veeleer een tijdelijke opleving die zowel «technisch» als conjunctureel is. De technische opleving is direct gerelateerd aan de zwakke vraag in 2011,

²⁹ We moeten ook rekening houden met de gelijktijdige terugval van de werkgelegenheid, die voor de productiecapaciteit wel werd opgevangen door de vastgestelde productiviteitstoename (behalve dan in het 4e kwartaal).

het gevolg van de verschuiving en de integratie van een deel van deze vraag in de statistieken van 2010³⁰. De conjuncturele opleving is dan weer gerelateerd aan de daling van de werkloosheid in 2011, het jaar van het ontwerp en de ontwikkeling van bouwprojecten die werden vergund in 2012³¹.

Het ontbreken van herstel wordt bevestigd door de maandelijkse cijfers, die – buiten een tijdelijke opleving – de negatieve trend benadrukken. Uit de analyse van de gewestelijke gegevens blijkt overigens dat de waargenomen stijging uitsluitend betrekking heeft op Vlaanderen (+13%), waar de technische opleving het meest werd verwacht en dat het aantal vergunde woningen echter gedaald is in de twee andere gewesten (-3% in Wallonië en -35% in Brussel³²).

De stijging van het aantal vergunde woningen in 2012, ook al is ze tijdelijk, genereert hoe dan ook de activiteit

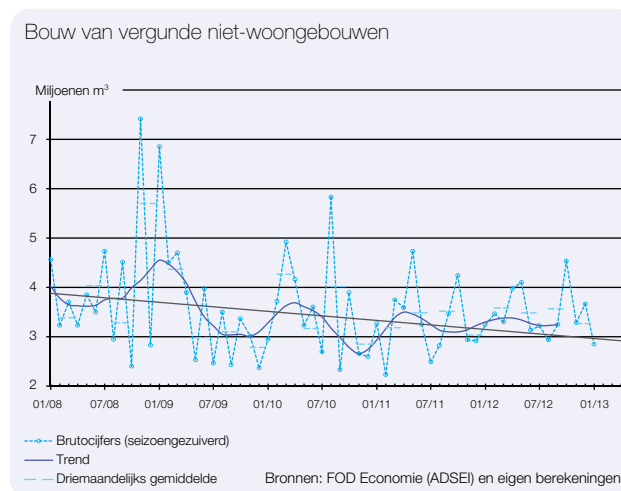
30 Ter herinnering, deze verschuiving is toe te schrijven aan de gevolgen van het aflopen van het Belgische herstelplan, dat onder andere gericht was op het ondersteunen van de bouw van nieuwe woningen. Dit voorzag, naast andere maatregelen, in de toepassing van een verlaagd btw-tarief (6% in plaats van 21%) op een schijf van € 50.000 voor de werken die werden uitgevoerd in 2009. Deze maatregel werd vervolgens uitgebreid tot de werken die werden uitgevoerd in 2010 op voorwaarde dat de bouw aanvraag vóór 31 maart 2010 werd ingediend. De opdrachtgevers hebben toen hun plannen versneld, zodat ze hun dossier tijdig konden indienen om te kunnen profiteren van de verlaging van de btw op de bouw. Deze versnelling was zodanig sterk dat verscheidene duizenden projecten (op een totaal van ongeveer 50.000) verschoven zijn van 2011 naar 2010.

31 De stijging van de werkloosheid in 2012 zal de vraag beïnvloeden vanaf 2013.

32 Het grootste deel van de Brusselse nieuwe woningen is geconcentreerd in een relatief klein aantal appartementsgebouwen (ongeveer honderd). Het aantal vergunde gebouwen is aanzienlijk gestegen in 2012 (van 76 naar 125), maar het waren gemiddeld kleinere gebouwen (12 appartementen tegenover 21 in 2011).

en weerspiegelt een globaal sterkere vraag dan in 2011.

De vraag naar niet-woongebouwen is ook groter dan in 2011. Het totale volume aan vergunde nieuwe gebouwen is immers met 5% gestegen in 2012, hoewel het totale aantal gebouwen met 2% gedaald is. De vraag werd dus ondersteund door een toename van het aantal zeer grote gebouwen. Drie gebouwen, elk met een volume van ongeveer een miljoen kubieke meter, werden vergund in 2012, terwijl slechts voor één gebouw van een dergelijk volume een bouwvergunning werd toegekend in 2011.

Net als voor het aantal vergunde woningen is de stijging in 2012 waarschijnlijk geen teken van een duurzaam herstel. De zeer grote gebouwen buiten beschouwing gelaten, is er immers veeleer sprake van een stabilisering in dit segment. Bovendien nemen we meer fundamenteel waar dat de economische omgeving niet de juiste omstandigheden biedt voor een herstel: de economische achteruitgang in 2012 en de zwakke groeivoorzichten voor 2013 moedigen de bedrijven niet aan om een dynamisch beleid te ontwikkelen voor investeringen in vastgoed.

De sterke vraag in 2012 is dus verwonderlijk, temeer omdat ze het domein van de grote projecten overschrijdt. Het volume aan vergunde gebouwen is immers toegenomen in twee van de drie gewesten (in Vlaanderen en in Brussel; het is stabiel gebleven in Wallonië) en voor de verschillende types van niet-residentiële gebouwen (industriehallen, kantoorgebouwen enz.).

Ontdek het perfecte buitengevelisolatiesysteem met Powerwall®.

POWERWALL®
isolatie voor buitengevels

Geschikt voor een waaier aan gevelafwerkingen.

Nu ook in
90 mm
 $R_D = 3,75 \text{ m}^2\text{K/W}$

Wilt u uw klanten tot 25% laten besparen op hun energiefactuur?

Maak dan zeker kennis met het buitengevelisolatiesysteem met Powerwall®, een nieuw concept voor nieuwbouw en renovatie. De ultradunne Powerwall® gevelisolatie zorgt dankzij zijn uniek tand en groef kliksysteem voor een duurzaam en efficiënt doorlopend isolatieschild met hoog rendement. In combinatie met een regelbaar bevestigingssysteem kan het worden gebruikt met een brede waaier aan gevelafwerkingen zoals sidings, steenstrips, leien, pannen, zink, hout en vezelcementplaten. Kortom, een muur met power!

Meer info over Powerwall® of andere producten van Recticel Insulation? Surf naar www.recticelinsulation.be

Maak het verschil met **SmartZone!**

- Ventileren waar de bewoner zich bevindt dankzij het revolutionaire **SmartZone**-principe
- Intelligente vocht- en CO₂-gestuurde afvoer van vervuilde lucht
- Automatische inregeling van het systeem, foutloos in gemiddeld 12 minuten

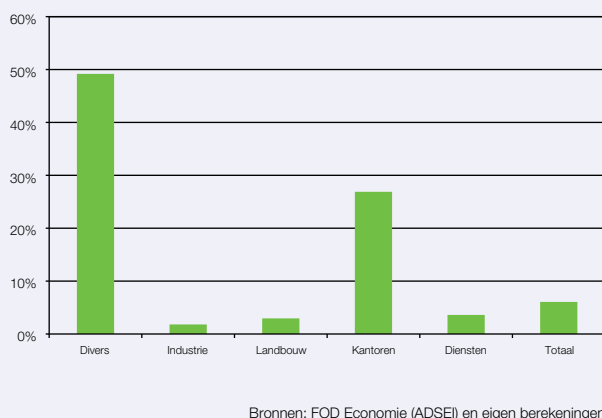
tot **-24** E-punten!

Wenst u meer informatie ? www.renson.be

SYSTEM C[®] EVO II

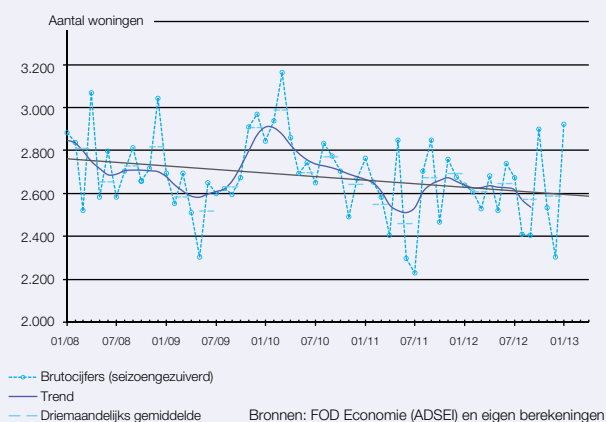
Evolutie 2011-2012 van het vergunde volume per type gebouw

Dalende trend voor renovaties

Het aantal bouwvergunningen voor residentiële renovaties die in de statistieken³³ opgenomen zijn, is lichtjes gedaald: -2% voor het aantal gebouwen waarvoor een verbouwing werd vergund en -1% voor het aantal verbouwde woningen. De maandelijkse cijfers liggen in de lijn van een structureel dalende trend, die al ingezet was vóór het begin van de crisis.

Renovatie van vergunde woningen

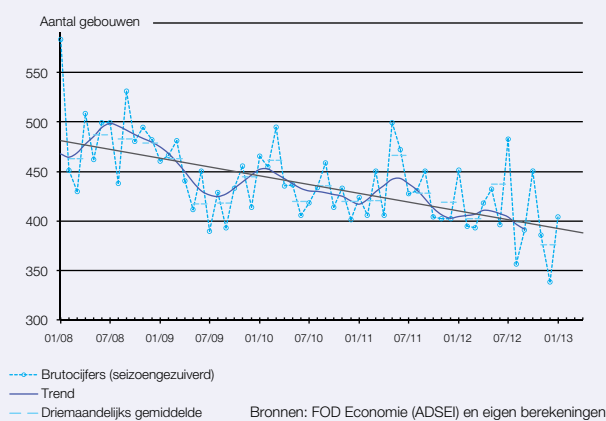
De crisis is natuurlijk niet vreemd aan de daling in de residentiële renovatie, maar andere oorzaken van diverse aard dragen er ook toe bij, zoals de negatieve evolutie van het vermogen van de gezinnen om

gelijktijdig een bestaande woning en de renovatie ervan te financieren.

We weten dat het gemiddelde bedrag van de hypotheekleningen bij de aankoop niet de evolutie van de vastgoedprijzen volgt. De kopers moeten dus steeds meer eigen vermogen inbrengen om het goed te kopen, wat de beschikbare middelen om de renovatie van dit goed te financieren met evenveel vermindert. Hierdoor worden alle of een deel van de geplande werken opgegeven of uitgesteld.

In de niet-residentiële bouw is het aantal vergunde renovaties met 5% gedaald in 2012, om andere redenen uiteraard dan die voor de woningen. De maandelijkse cijfers wijzen erop dat deze daling een negatieve trend weerspiegelt in de loop van het jaar, die ook in het verleden ligt van een structurele evolutie die reeds vóór het begin van de crisis werd ingezet.

Vergunde renovatie van niet-woongebouwen

De "up and down" van de infrastructuurwerken

Het aantal aanbestedingen voor werken van burgerlijke bouwkunde³⁴ is met 2,5% gestegen in 2012. Uit een analyse van het maandelijks profiel blijkt dat het aantal aanbestedingen, dat al hoog was aan het einde van 2011, is blijven stijgen tijdens de eerste maanden van 2012, en vervolgens daalde naar het einde van het jaar toe. De stijging was meer uitgesproken bij de wegenwerken (+5%), die het merendeel uitmaken van de

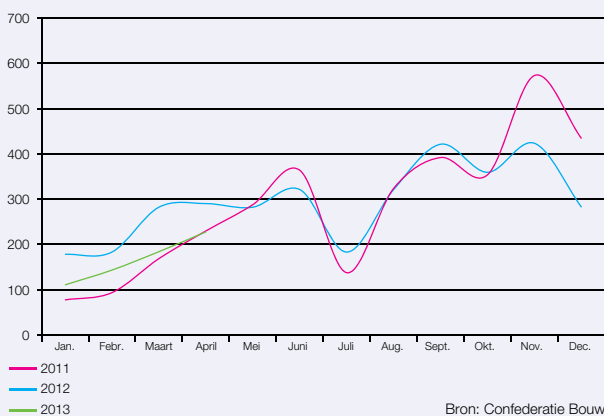
33 Het gaat om renovaties die leiden tot een verandering in het volume van het gebouw, een verandering van bestemming of een wijziging van het aantal woningen.

34 Werken waarvoor een erkenning vereist is van categorie A (Algemene aannemingen van baggerwerken), B (Algemene aannemingen van waterbouwkundige werken), C (Algemene aannemingen van wegenbouwkundige werken), E (Algemene aannemingen van burgerlijke bouwkunde) en H (Algemene aannemingen van spoorwerken).

aanbestedingen, die grotendeels door de gemeenten werden uitgeschreven.

Als we rekening houden met het tijdsverschil tussen de activiteit en de vraag³⁵, merken we dat de werken van burgerlijke bouwkunde die het voorwerp hebben uitgemaakt van aanbestedingen in de periode van eind 2011 tot en met november 2012, een activiteitstijging hebben gekend van om en bij de 4% volgens de eerste ramingen. Deze stijging is uiteraard het gevolg van de investeringsinspanning van de lokale overheden in dit verkiezingsjaar, hoewel deze inspanning uiteindelijk minder groot was dan wat op basis van de gegevens in het vorige verkiezingsjaar (2006)³⁶ werd verwacht.

Aantal aanbestedingen voor werken van burgerlijke bouwkunde

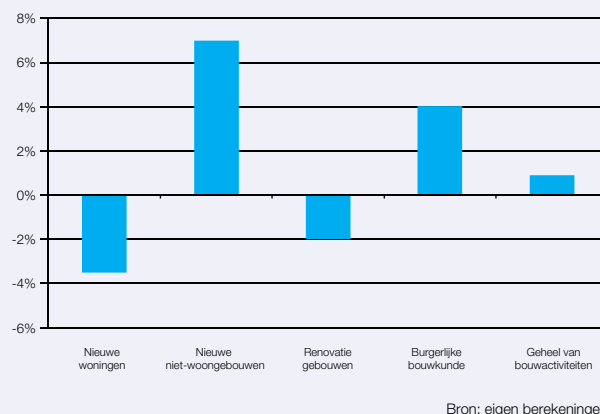
De burgerlijke bouwkunde en de niet-residentiële bouw hebben de activiteit ondersteund in 2012

Zoals we reeds hebben gezien, heeft de burgerlijke bouwkunde goed gepresteerd in 2012. Dit is ook het geval voor het segment van de niet-residentiële nieuwbouw, dat volgens de eerste schattingen gestegen is met ongeveer 7%. Deze stijging is het gevolg van een verworven volume op te richten gebouwen, dat hoger is in het begin van 2012 dan in het voorgaande jaar, en het behoud van een aanzienlijk volume vergunde gebouwen gedurende het hele jaar.

³⁵ De activiteit is uiteraard een weerspiegeling van de vraag, maar met enig tijdsverschil. De termijn voor de start van de werken is bepalend in dit opzicht, maar andere elementen, zoals de planning en de duur van de werken, zijn ook belangrijk. Werken die in januari beginnen en in december eindigen zullen dus volledig bijdragen aan de activiteit van het lopende jaar. Werken die op het einde van het jaar beginnen zullen echter vooral van invloed zijn op de activiteit van het volgende jaar.

³⁶ Terwijl zelfs een recente statistische herziening heeft geleid tot een neerwaartse herziening van de cijfers van 2006.

Evolutie van de bouw in 2012

Het lage aantal vergunde woningen in 2011 (10% lager dan in 2010) kon echter alleen maar leiden tot een daling van de residentiële nieuwbouw, ondanks de stijging van het aantal vergunde woningen in 2012. De algemene daling in dit segment zal waarschijnlijk om en bij de 3,5% liggen.

De vermindering van het aantal vergunde renovaties in 2012 en 2011, zowel in de residentiële als in de niet-residentiële bouw, weegt uiteraard op de activiteit in het segment van de renovatiewerken, ook al moeten we rekening houden met de werken die geen bouwvergunningen vereisen, zoals energiebesparende werken. Deze werken, die het aantal renovaties doorgaans doen stijgen, zijn waarschijnlijk sterk gedaald als gevolg van de afschaffing van de meeste fiscale stimuli voor deze werken.³⁷ We menen echter dat de energierenovatie in 2012 nog heeft kunnen profiteren van een saldo van de werken die besteld werden vóór eind november 2011, de spildatum voor de afschaffing van de fiscale voordelen. Tegen deze achtergrond kon de algemene daling van de activiteit in het segment van de renovatiewerken – volgens de recentste ramingen – beperkt blijven tot ongeveer 2%, dat wil zeggen iets lager dan de oorspronkelijke ramingen.

Zoals we kunnen zien, zijn verschillende segmenten van de bouwsector achteruitgegaan in 2012, wat bevestigt dat de verworven groei die de bouw doormaakte in het begin van het jaar gedeeltelijk werd opgeslokt door de negatieve ontwikkeling van de activiteit in de loop van het jaar.

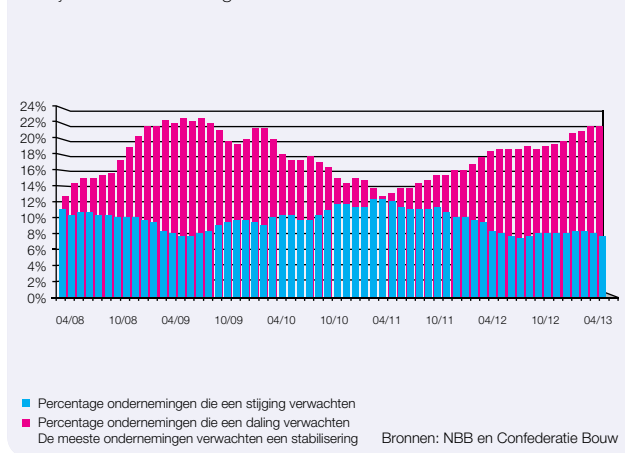
³⁷ Het fiscale voordeel werd alleen gehandhaafd (maar in een minder gunstige vorm) voor dakisolatie.

Naar een daling in 2013

De conjunctuurindicatoren die in het begin van 2013 zijn gepubliceerd, vertonen geen enkel teken van een troommekeer die leidt tot een terugkeer naar een positieve kwartaalgroei.

De bedrijven blijven een steeds negatievere beoordeling van de conjuncturele situatie geven. Ze blijven ook pessimistisch – steeds meer zelfs – in hun beoordelingen van de evolutie van de gehanteerde prijzen en de verwachte prijzen of van de verwachte werkgelegenheid. Steeds meer bedrijven geven ook aan dat een gebrek aan vraag hun productie vertraagt.

Conjunctuurbeoordeling van de bouwsector

Naast deze bevindingen merken we ook op dat de bouwsector het jaar 2013 begint met een verworven negatieve groei en dat we rekening moeten houden met de slechte weersomstandigheden die de productie lang en sterk afgeremd hebben.³⁸

³⁸ Circa 35% van de bedrijven vermeldde in april 2013 dat ze geremd werden door de slechte weersomstandigheden.

De burgerlijke bouwkunde en de renovatiesector wegen op de vooruitzichten

De conjunctuuranalyse, die een negatieve groei in de bouwsector voorziet voor 2013, wordt bevestigd door een macro-economische analyse die gebaseerd is op de bepalende elementen van de vraag en, meer algemeen, van de bouwactiviteit.

De burgerlijke bouwkunde zal sterk worden beïnvloed door de investeringscyclus van de lokale overheden, die zijn traditionele terugvalfase ingaat na de gemeenterverkiezingen. De burgerlijke bouwkunde zal waarschijnlijk met ongeveer 5% dalen in 2013, voornamelijk op het vlak van de gemeentewegen, maar ook – in mindere mate – voor spoorwegwerken³⁹.

De renovatiesector zal geconfronteerd blijven met de gevolgen van het gebrek aan economische groei en de afschaffing van de meeste fiscale voordelen voor energiebesparende werken, waarvan de gevolgen ten volle voelbaar zullen zijn in 2013⁴⁰. De geraamde achteruitgang in de renovatiesector ligt om en bij de 1%.

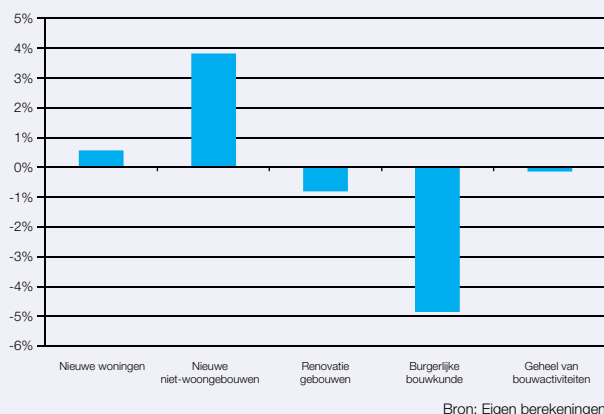
De toename van het aantal vergunde woningen in 2012 zal waarschijnlijk wel leiden tot een verhoogde activiteit in het segment van de residentiële nieuwbouw. Gezien het ongunstige profiel tot hier toe en de daling in de vergunningen die wordt verwacht voor 2013 (als gevolg van de stijgende werkloosheid) zal de vooruitgang waarschijnlijk beperkt blijven tot minder dan 1%.

Het profiel tot hier toe van de vergunningen die worden afgeleverd voor de bouw van nieuwe niet-residentiële gebouwen was gunstiger en heeft geleid tot de vergunning van een groot volume aan het einde van 2012. We kunnen dan ook naar alle waarschijnlijkheid rekenen op een grotere toename van de activiteit in het segment van de niet-residentiële nieuwbouw. Deze toename zou de 4% kunnen benaderen, hoewel we een zekere afname van de bouwvergunningen in 2013 mogen verwachten, na het veeleer verrassende peil van 2012.

³⁹ Het voorziene investeringsbudget voor deze werken in 2013 toont een lichte daling in vergelijking met de realisaties van 2012.

⁴⁰ Energiebesparende werken hebben in 2012 nog kunnen profiteren van de bestellingen die in 2011 werden geplaatst vóór de tenuitvoerlegging van de afschaffing van de fiscale voordelen. Dat zal uiteraard niet meer het geval zijn in 2013.

Vooruitzichten voor de bouw in 2013

De verwachte positieve evoluties in het segment van de nieuwbouw zijn echter niet van die aard dat ze de verwachte daling in het renovatiesegment en vooral in dat van de burgerlijke bouwkunde kunnen compenseren. De bouwsector in zijn geheel zal waarschijnlijk dus een daling van 0,2% van zijn activiteit vertonen in 2013.

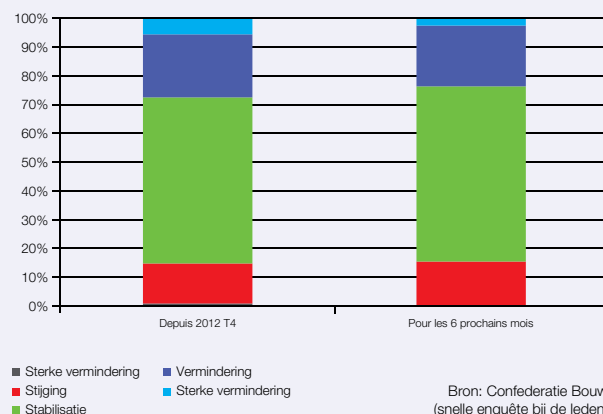
Een bijzonder risico voor de werkgelegenheid

Het jaar 2012 werd gekenmerkt door een ongewoon functioneren van de productiviteit: enerzijds is ze blijven stijgen terwijl de productie begon te dalen, anderzijds is ze achteraf heel wat minder uitgesproken afgenomen dan de daling van de productie.

Deze situatie is het gevolg van de toenemende moeilijkheden waarmee de bedrijven sinds verscheidene jaren te kampen hebben en die hen ertoe dwingen al het mogelijke te doen om de arbeidsproductiviteit te verhogen.

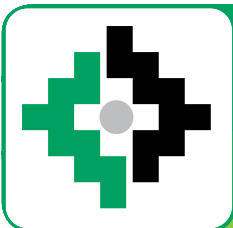
De werkgelegenheid zou in 2013 dan ook kunnen lijden onder de combinatie van invloeden van een daling van de activiteit en een toename van de productiviteit. Dit risico is zeer reëel, temeer omdat andere parameters de ongunstige vooruitzichten voor de werkgelegenheid benadrukken.

Evolutie van het personeelsbestand

Volgens de conjunctuurenquêtes van de Nationale Bank hebben de bedrijven een pessimistische kijk op de evolutie van de werkgelegenheid, wat wordt bevestigd door de enquête die de Confederatie eind april 2013 bij haar leden heeft gehouden, zowel voor de recente evolutie als voor de vooruitzichten voor de komende zes maanden. Er zijn immers meer bedrijven die spreken van een daling dan van een stijging in hun vooruitzichten voor de evolutie van hun personeelsbestand voor respectievelijk de periode sinds het einde van 2012 en de periode van april tot oktober 2013.

Voor de bouwsector staat het jaar 2013 duidelijk niet onder het beste gesternte!

Confederatie Bouw

Bouw, energie & milieu

stelt voor:

WWW.ONLINEBOUWMARKT.BE

Surf en ontdek
onze nieuwe
homepage!

**Productinfo
voor de bouw?
Vind het nu
gauw!**

U bent aannemer en u wilt bij blijven in uw vakgebied? U wenst informatie te krijgen en de laatste nieuwigheden van topkwaliteit in de bouw te ontdekken? Wacht niet langer en surf naar **www.onlinebouwmarkt.be** De recentste producten voor uw activiteit liggen voortaan binnen klikbereik.

Vind ons leuk op Facebook!

**[http://www.facebook.com/
BouwmarktMarcheDeLaConstruction](http://www.facebook.com/BouwmarktMarcheDeLaConstruction)**

A hand is pointing towards the right side of the frame. In the upper left, there are three overlapping speech bubbles in shades of blue and white. In the lower right, there is a small icon of a person with a blue head and a white body. The background is a blurred image of a person's hand pointing at a screen, with blue light effects. The text "Confederatie Bouw communiceert" is overlaid on the right side of the image.

Confederatie Bouw
communiceert

PUBLICATIES

Bouwbarometer

Elke maand publiceert de Confederatie Bouw enkele kerngegevens en biedt hiermee een actueel inzicht van de conjunctuur in de bouw.

De Bouwbarometer is bijzonder gewaardeerd en een zeer nuttige aanvulling van andere economische publicaties zoals Kerncijfers Bouw, de Bouwvooruitzichten en het uitgebreide conjunctuurrapport over de Belgische bouw.

Deze Bouwbarometer wordt aan het begin van de maand elektronisch verspreid aan de pers en kan online op de website van de Confederatie www.confederatiebouw.be of via Twitter worden geconsulteerd.

e-News

Snel op de bal kunnen spelen en meteen alle nuttige en concrete informatie beschikbaar stellen, dat doet de Confederatie wekelijks met haar nieuwsbrief. Deze e-News wordt enkel elektronisch verstuurd naar de leden en de abonnees en kan in verkorte versie ook op de site van de Confederatie geconsulteerd worden.

Alle informatie is beschikbaar in het Nederlands en in het Frans, met doorklikmogelijkheden naar nuttige en gebruiksvriendelijke documenten, attesten en achtergrondinformatie. Deze online bouwdatabank is uitgegroeid tot een onmisbaar werkinstrument voor al wie in en voor de bouwsector werkt.

Bouw- en Verbouwgids

Consumentengids voor alle bouwers en verbouwers

Omdat de bouwer en verbouwer maximaal en op een neutrale manier geïnformeerd wil zijn, is de vraag nog steeds groot om elk jaar een bouw- en verbouwgids uit te geven die gratis beschikbaar is op de belangrijkste bouwvakbeurzen.

De leden-aannemers krijgen deze consumentengids eveneens om gratis aan hun potentiële klanten uit te delen. De gids wordt jaarlijks geactualiseerd en verwijst naar de consumentensite "ikzoekeenvakman.be" die permanent wordt aangepast aan de laatst mogelijk beschikbare informatie.

Zowel de Bouw- en Verbouwgids als de website «ik-zoekenvakman.be» geven tips en advies over de taakverdeling van de verschillende partners in het bouwproces, over de woningbouwwet "Wet Breyne", over veiligheidscoördinatie, premies, fiscale voordelen, btw in de bouw en de evoluties in de drie gewesten inzake energieregelgeving.

Werken met aannemers

In het kader van de bestrijding van de sociale en fiscale fraude worden aan opdrachtgevers en aannemers bepaalde verplichtingen opgelegd. Deze verplichtingen zijn vastgelegd in de hoofdelijke aansprakelijkheidsregeling voor sociale en fiscale schulden van een aannemer, vaak artikel 30bis genoemd. Dit is het artikel van de RSZ-wet waarin de regeling is opgenomen. Het gaat met name onder andere over de werkmeldingen aan de RSZ, over de inhoudingen bij betaling van een onderaannemer, over de hoofdelijke aansprakelijkheid van de medecontractant of de subsidiaire aansprakelijkheid. Daarnaast is er ook nog de aansprakelijkheid voor de lonen van de werknemers van de aannemer waarop een beroep wordt gedaan.

Deze belangrijke publicatie "Werken met aannemers" geeft een helder en nuttig overzicht van alle verplichtingen en wettelijke bepalingen en is een onmisbaar werkinstrument voor al wie met aannemers werkt. Deze publicatie is geschreven en samengesteld door Hendrik De Wit, Marleen Porré, Gabriël Delporte en Huguette Dardenne, topdeskundigen van de studiedienst Confederatie Bouw.

De verlaagde btw-tarieven in de onroerende sector

De Confederatie Bouw geeft dit uniek naslagwerk uit dat alle wetgeving, aanschrijvingen, beslissingen, parlementaire vragen en rechterlijke uitspraken bundelt. Alain Soriano en Philippe Noirhomme, btw-raadgevers bij Ernst & Young Tax Consultants, hebben deze uitgebreide materie, in samenwerking met Marleen Porré, onroerend goed-fiscaliste bij de Confederatie, in één referentiewerk samengebracht. Alle vragen rond de toepassing van de btw-tarieven in de bouwsector krijgen in deze allesomvattende publicatie een antwoord.

Iedereen die van dichtbij betrokken is bij de bouwsector zal dit naslagwerk op prijs stellen. Deze publicatie is immers niet enkel onmisbaar voor de aannemers zelf, maar vooral voor al wie met de bouw te maken heeft: architecten, boekhouders, belastingsconsulenten, advocaten, huisvestingsmaatschappijen...

Jaarverslag 2011-2012 "Investeren in de bouw"

Investeren in de bouw, dat is investeren in de economie. Deze ellips illustreert goed het stimulerings-effect van de activiteit van de sector op de rest van de nationale economie. Elk punt groei in de bouw draagt automatisch een tiende punt groei bij tot de economie. Het jaarverslag 2011-2012 brengt die bouwrealiteit en haar sterke troeven onder de aandacht zoals haar innovatievermogen, haar internationale prestaties, haar maatschappelijke rol en bijdrage bij uitvoering van beleidsmaatregelen. Ten slotte vormen de organisatie van de sector, de structuur en de omkadering ervan een grote troef die het gewicht van de bouw in de economie consolideert. Dit jaarverslag behandelt deze vier dimensies en levert een grote hoeveelheid informatie die de lezer overtuigen van het belang om in de bouw te investeren.

Site **MNGR**

"Zelf eenvoudig uw website beheren"

Tel: +32 486 69 88 17

Ontdek de gebruiksvriendelijke SiteManager

"De beste website oplossing voor ondernemers"

www.SiteMNGR.com

35th International trade fair for building machines

M A T E X P O 2 0 1 3

4 → 8 SEPTEMBER | KORTRIJK XPO

Registreer je voor **GRATIS INKOM** op WWW.MATEXPO.COM

XXL EXPERIENCE

EXTRA LIVE PERFORMANCES
BIG RANGE OF BRANDS

LARGEST MEETING POINT OF THE BENELUX

XXL LUCKY?
Kom langs op MATEXPO
en **WIN EEN QUAD**
of een all-inclusive familietrip naar Diggerland®

EVENEMENTEN EN PUBLIC RELATIONS

Vakbeurzen

BATIBOUW

Ook in 2013 was de Confederatie aanwezig met een grote en opgemerkte info-stand (samen met het WTCB en met Construction Quality). De vernieuwde referentiewebsite voor bouwers en verbouwers "ikzoekeen-vakman.be" werd er voorgesteld en bouwers en verbouwers werden wegwijs gemaakt in hun zoektocht naar degelijke aannemers en vaklui.

De Bouw- en Verbouwgids werd aan alle bezoekers van de woningbouwbeurs uitgedeeld opdat die gratis nuttige tips en advies uit eerste hand zouden kunnen krijgen.

REALTY

De Confederatie was als partner aanwezig op deze internationale vastgoedbeurs. Zij werkte mee aan de bekendmaking van de beurs, maar organiseerde ook evenementen.

Evenementen

De Confederatie Bouw ligt aan de basis van enkele belangrijke evenementen die de beeldvorming over de bouw moeten helpen veranderen en versterken. Deze acties worden samen met de gewestconfederaties, de federaties en de lokale confederaties op touw gezet en zijn inmiddels uitgegroeid tot leerrijke ontmoetings- en netwerkmomenten voor al wie met de bouw te maken heeft.

Voorstelling Jaarverslag 2011-2012

In juni 2012 was het prachtige Beursgebouw voor de laatste keer het decor voor de voorstelling van het jaarverslag. Voorzitter Johan Willemen en gedelegeerd bestuurder Robert de Mûelenaere verwelkomden zowat 300 leden-aannemers, politici, vertegenwoordigers van sociaal-economische middens en beleidsmakers.

Gast spreker was Melchior Wathelet, Staatssecretaris voor Milieu, Energie, Mobiliteit en Staatshervorming. Hij onderstreepte de voortrekkersrol die de bouw speelt inzake duurzame energie- en milieuactiviteiten.

Jaarverslag
Confederatie Bouw 2012-2013

BouwForum 2013: “Construction Meets Industry”

Het is inmiddels een traditie geworden dat het BouwForum, georganiseerd door de Confederatie, de bouwagenda bepaalt op de openingsdag van de bouwvakbeurs Batibouw. Jaarlijks slaagt het BouwForum erin om economisch en maatschappelijk relevante thema's te duiden voor een groot en vooral gemengd publiek.

Eind februari ontmoette de bouw de industrie en werd de noodzakelijke “open innovatie” duidelijk verwoord in beeld en concepten. Enkel die synergie en kruisbestuiving tussen de bouw en de industrie maken resultaatgerichte innovatie en groei mogelijk voor alle sectoren. Bijna 1.850 deelnemers waren hiervan enthousiaste getuigen. Zij werden overtuigd van de enorme hoogtechnologische evolutie die de sector vandaag en morgen kenmerkt.

Open Wervendag 2013

De 7de editie van Open Wervendag vond plaats op zondag 28 april 2013 en kende opnieuw een onverwacht succes. Ruim 75.000 bezoekers bezochten één of meerdere van de 130 bouwplaatsen die uitzonderlijk aan het grote publiek waren voorgesteld.

“Duurzame leefkwaliteit” werd zowat de rode draad van deze Open Wervendag waarbij het accent duidelijk kwam te liggen op duurzamer bouwen, wonen, werken, bewegen en ontspannen. De schaarste van de beschikbare ruimte dwingt tot verdichting, tot creatieve oplossingen om met minder méér te doen en leven, wonen en werken te verweven tot een comfortabel, kwalitatief en duurzaam geheel. Stadsvernieuwingsprojecten, passief en nulenergiewoningen in houtbouw, betonbouw, multifunctionele kantoorgebouwen als architecturale blikvangers van de steden van morgen, maar ook duurzame mobiliteit.

Opnieuw waren de publiekstrekkingen de grote infrastructuurwerken, maar ook de nieuwe indrukwekkende ziekenhuizen en woonzorgcampussen, een windmolenpark, restauratieprojecten van historische en culturele gebouwen en de architecturale imposante nieuwe administratieve centra.

Public Relations

Belgian Building Awards

Innovation Award 2013

De winnaar van de Innovation Award 2013 die tijdens de Belgian Building Awards (een organisatie van Batibouw ism de Confederatie Bouw, Trends Top Bouw, Ikgabouwen) werd uitgereikt was HP Linden met PaMaFlex, passief-massief bouwen met betonstructuren. De andere genomineerden waren Machiels Bouw Solutions met oplossingen voor passiefrenovaties in houtbouw en voor Arkana voor het concept van bouwen met het bouwteam-concept voor (passief)bouwen met houtskeletbouw.

International Award 2013

Minister President Kris Peeters overhandigde dit jaar de prestigieuze international Award aan de firma Denys die geprezen werd voor haar exportprestaties en het meebouwen aan het imago van de Belgische bouw in het buitenland.

The Blue House Award

The Blue House, prijs voor duurzaam en betaalbaar bouwen is een initiatief van de Stichting voor Toekomstige Generaties. De Confederatie is mediapartner van deze nieuwe nationale prijs die jaarlijks de ontwerpers en uitvoerders van een inspirerend, voornamelijk residentieel, privaat bouw- of renovatieproject in België belooft. Met de Blue House Award wordt aangetoond dat het mogelijk is om woningen te bouwen die duurzaam - en niet enkele op vlak van energie en milieu - maar ook voor iedereen financieel toegankelijk zijn.

De winnaar van de eerste Blue House Award ging naar L'Espoir, een collectief project voor 14 gezinnen, gelegen in het hart van Sint-Jans-Molenbeek en 100% passief. Dit sociaal project werd gerealiseerd door het bouwteam bestaande uit de bouwheer L'Espoir, architect Damien Carnoy en bouwbedrijf De Graeve.

Caius Erfgoed 2012

De Confederatie Bouw engageert zich al verscheidene jaren, samen met Promothea, als partner via de organisatie van de "Caius", voor het bevorderen van het cultureel mecenaat dat gericht is op het behoud van erfgoed.

De onderneming Louis de Waele kreeg de Caius Erfgoed Brussels Gewest voor het optimaal bewaren van de oude vestigingen van het voormalig Coudenbergpaleis, residentie van Karel V, dat gelegen is aan het Koningsplein in Brussel. Bovendien werd alles in het werk gesteld om wetenschappelijk onderzoek mogelijk te maken over die opgravingen en het zo mogelijk te maken dat kennisoverdracht naar de volgende generaties mogelijk is.

De onderneming Macors ontving de gegeerde Caius-publieksprijs 2012 voor de restauratie van de Rouwkapel Du Mortier in Doornik.

Belgian International Construction Services (BICS)

Op initiatief van de Confederatie Bouw werd BICS (Belgian International Construction Services) opgericht als platform dat de buitenlandse activiteiten van onze bouw- en bouwgerelateerde ondernemingen meer zichtbaarheid wil geven op het politieke niveau.

Heel wat Belgische bouw- en bouwgerelateerde ondernemingen zijn actief in het buitenland. Om onze exportpositie te behouden en te versterken, is dit nieuwe overlegplatform opgericht dat ondernemingen samenbrengt. BICS concentreert zich op de bouwexport naar landen buiten Europa. Het verleent geen praktische bijstand, maar wil de zichtbaarheid van de bouwexport op het politieke niveau verhogen, niet alleen in ons land maar ook internationaal en bij instellingen als de Wereldbank en de OESO.

Federaal minister van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel, Didier Reynders, verleent zijn medewerking en nodigt BICS uit voor verdere acties en overleg. Exporterende bedrijven kunnen rekenen op de steun van de specialisten in zijn administratie en van het netwerk van Belgische ambassades en vertegenwoordigingen.

De drijvende krachten achter BICS zijn de Confederatie Bouw, ORI (de belangenvereniging van ingenieurs- en studiebureaus) en G30 (een vereniging van architectenvennootschappen).

De voorzitters van BICS zijn Johan Willemen (Confederatie Bouw), Bernard Gilliot (voorzitter ORI) en Jacques Timmerman (voorzitter G30). Zij worden bijgestaan door Georges Bovsovers (extern adviseur) en Vincent Detemmerman (directeur Internationale Betrekkingen bij de Confederatie).

Confederatie Bouw Maatschappelijk bewogen en solidair

Meestrijden tegen kanker

De Confederatie Bouw steunt financieel diverse acties en onderzoeksprogramma's tegen kanker.

Jaarlijks participeert een team met medewerkers van de Confederatie aan de actie **Kom op tegen Kanker** (een fietstocht van 1000 km). In Mechelen worden bij aankomst de medailles uitgereikt aan de teamleden die meefietsten aan deze vierdaagse campagne.

Niet enkel fietst de Confederatie voor het goede doel en uit solidariteit met collega's die de harde strijd voeren tegen kanker. In Namen en in Antwerpen neemt eveneens een grote delegatie deel aan de **Race for the Cure**.

Een **partner** die weegt

Confederatie Bouw
Bouw, energie & milieu

Als partner van ruim 15.000 bouwbedrijven legt de Confederatie Bouw gewicht in de schaal. Een partner die weegt op de besluitvorming en op het sectoroverleg. Een ijzersterke partner in dienstverlening. Met pertinente informatie, relevant advies en opleidingen op maat.

www.confederatiebouw.be

A blurred, long-exposure photograph of a crowd of people walking, likely in a public space or transit area. The image is dominated by soft, out-of-focus colors like white, blue, and red, suggesting movement and a large group of people. The text is overlaid on the right side of the image.

De Confederatie Bouw en haar leden

Bestuursorganen

Bestuurscomité

Voorzitter:	Willemen Johan
Gedelegeerd bestuurder:	de Mûelenaere Robert
Leden:	Biesmans Jean, Carabin José, Dewulf Etienne, Guisse Antoine, Hinnens Rik, Marcin Benoît, Peeters Marc, Roiseux André, Scherpereel Etienne, Vandewiele Eric
Deskundigen:	Callens Joost, Cordeel Dirk, Coumans Jan, Favier Vincent

Raad van Bestuur

Voorzitter:	Willemen Johan
Gedelegeerd bestuurder:	de Mûelenaere Robert
Leden:	Biesmans Jean, Buysse Rudy, Callens Joost, Carabin José, Claessens Kris, Coumans Jan, Dewulf Etienne, Favier Vincent, Gheysens Jacques, Gillion Philippe, Guiot Michel, Guisse Antoine, Hinnens Rik, Klinkers Benoit, Kyndt Jean-Marie, Lembrechts Jef, Macors Claude, Marcin Benoît, Meuleman Jan, Moureau François, Olivier Marc, Onraedt Eric, Peeters Marc, Roiseux André, Scherpereel Etienne, Smet Luc, Vandenbempt Patrick, Vandewiele Eric, Vangerven Jan, Vanlerberghe Ivan

Nationale Raad

Voorzitter: Willemen Johan

Gedelegeerd bestuurder: de Mûelenaere Robert

Leden: Armand Franz, Baens Guido, Berens Dirk, Bernard Alain, Biesmans Jean, Bijnens Jos, Braet Xavier, Buvé Michel, Buysse Rudy, Callens Joost, Carabin José, Cazier Viktor, Claessens Kris, Collignon Marc, Corman Claude, Coumans Jan, Crucke Christiaan, D'Hondt Albert, D'Hulst Patrick, Daelemans Armand, De Bes Michel, De Dobbelaere Silveer, De Keyser Yves, De Potter Norbert, De Prins Peter, Dekempeneer Herman, Demuynck Jean-Pierre, Derdaele Yvo, Devilers Joseph Jr., Devos Eddy, Dewulf Etienne, Doods André, Favier Vincent, Frans Ivo, Frederickx Jean-Marc, Gheysens Jacques, Gillion Philippe, Goetinck Philippe, Guiot Michel, Guisse Antoine, Haex Joeri, Hinnens Rik, Humblet Jean-Louis, Jérrouville Natacha, Kaye Michel, Klinkers Benoît, Kumpen Paul, Kyndt Jean-Marie, Lembrechts Jef, Levante Guiseppe, Loiselet Jean-Marc, Macors Claude, Maes Christophe, Marcin Benoît, Meuleman Jan, Meulemans Jean, Michiels Ronny, Moureau François, Nevelsteen Jeroen, Ninnin Léopold, Nonet Jean-Jacques, Olivier Marc, Olivier Willy, Onraedt Eric, Parent Edmond, Peeters Marc, Perard José, Peytier Dirk, Philippart Joseph, Pignon Victor, Pirmez Frédéric, Polspoel Luc, Pyck Michaël, Reniers Wim, Roiseux André, Rosseeuw Freddy, Sanchez Angel, Scherpereel Etienne, Schrevens Bertrand, Simoens Willy, Smet Johan, Smet Luc, Thomassen Joseph, Tong Jean-Marie, Troch Jo, Troonbeeckx Edgard, Van Acker Robert, Van De Moortel Etienne, Van Lierop Antoine, Van Wassenhove Johan, Vandenbempt Patrick, Vanderlinden Henri, Vandewiele Eric, Vandezande Eddy, Vangeel Michel, Vangerven Jan, Vanhecke Dirk, Vanlerberghe Ivan, Verhaeren Michel, Vermeulen Dirk, Vermeyen André-Marie, Wattel Didier

Past-Voorzitter: De Meester Jacques

Honoraire voorzitters: Maes Roland, Spaenhoven René, Lenaers Rob, Coirbay Jean-Pierre, Dherte André, Cordeel Dirk

De Confederatie en haar leden

Confederatie Bouw
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.56.00 - F: 02/545.59.00
communicatie@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be
www.ikzoekkeenvakman.be
www.openwervendag.be
www.formalis.be

Gewestconfederaties

Vlaamse Confederatie Bouw (VCB)
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.49 - F: 02/545.59.07
info@vcb.be
www.vcb.be

Confédération Construction Wallonne (CCW)
Rue du Lombard 34-42 - 1000 Bruxelles
T: 02/545.56.68 - F: 02/545.59.05
wallonie@confederationconstruction.be
www.ccw.be

Confederatie Bouw Brussel-Hoofdstad (CBB-H)
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.58.29 - F: 02/545.59.06
brussel.hoofdstad@confederatiebouw.be
www.cbbh.be

Lokale Confederaties Bouw

In de provincie Antwerpen

Confederatie Bouw ANTWERPEN
T. Van Rijswijkplaats 7 bus 2 - 2000 Antwerpen
T: 03/203.44.00 - F: 03/232.79.37
antwerpen@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/antwerpen

Confederatie Bouw KEMPEN
Parklaan 44 - 2300 Turnhout
T: 014/42.00.71 - F: 014/42.04.34
kempen@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/kempen

In Brussel

Confederatie Bouw BRUSSEL VLAAMS-BRABANT
Exploitatietegel Brussel
Aarlenstraat 92 - 1040 Brussel
T: 02/230.14.20 - F: 02/230.23.89
brusselvlaamsbrabant@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/brusselvlaamsbrabant

In Vlaams-Brabant

Confederatie Bouw BRUSSEL VLAAMS-BRABANT
Exploitatietegel Vlaams-Brabant
Dreefstraat 8 - 3001 Heverlee
T: 016/22.40.84 - F: 016/23.90.29
brusselvlaamsbrabant@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/brusselvlaamsbrabant

In de provincie Limburg

Confederatie Bouw LIMBURG
Prins Bisschopssingel 34 A - 3500 Hasselt
T: 011/30.10.30 - F: 011/22.29.38
 limburg@confederatiebouw.be
 www.confederatiebouw.be/limburg

In de provincie Oost-Vlaanderen

Confederatie Bouw OOST-VLAANDEREN
Maatschappelijke en administratieve zetel:
Tramstraat 59 - 9052 Zwijnaarde
oost-vlaanderen@confederatiebouw.be
 www.confederatiebouw.be/oostvlaanderen

- Kantoor GENT
Tramstraat 59 - 9052 Zwijnaarde
T: 09/244.45.00 - F: 09/244.45.10
- Kantoor OUDENAARDE
Markt 41 - 9700 Oudenaarde
T: 055/31.34.64 - F: 055/31.09.16
- Kantoor AALST
Kareelstraat 138/1 - 9300 Aalst
T: 053/21.18.76 - F: 053/79.03.16
- Kantoor DENDERMONDE
Noordlaan 21 - 9200 Dendermonde
T: 052/22.20.12 - F: 052/22.20.13

Confederatie Bouw WAASLAND
Kleine Laan 29 - 9100 Sint-Niklaas
T: 03/760.15.80 - F: 03/760.15.85
 waasland@confederatiebouw.be
 www.confederatiebouw.be/waasland

In de provincie West-Vlaanderen

Confederatie Bouw WEST-VLAANDEREN
Maatschappelijke en administratieve zetel:
Kortrijksestraat 389 A - 8500 Kortrijk
westvlaanderen@confederatiebouw.be
 www.confederatiebouw.be/westvlaanderen

- Kantoor BRUGGE
Spoorwegstraat 48A - 8200 Brugge
T: 050/47.13.50 - F: 050/47.13.58

- Kantoor KORTRIJK
Kortrijksestraat 389 A - 8500 Kortrijk
T: 056/26.81.50 - F: 056/26.81.55
- Kantoor OOSTENDE
Zandvoordeschorredijkstraat 289 - 8400 Oostende
T: 059/51.65.90 - F: 059/80.69.72

In Waals-Brabant

Confédération Construction BRABANT WALLON
Rue des Croix du Feu 5 - 1420 Braine-l'Alleud
T: 02/384.35.52 - F: 02/384.81.28
 brabantwallon@confederationconstruction.be
 www.confederationconstruction.be/brabantwallon

In de provincie Henegouwen

Confédération Construction HAINAUT
Rue de la Réunion 2 - 7000 Mons
T: 065/35.42.38 - F: 065/35.15.54
 mons@confederationconstruction.be
 www.confederationconstruction.be

- Confédération Construction Hainaut - CHARLEROI
Boulevard Audent 25 - 6000 Charleroi
T: 071/20.91.80 - F: 071/20.91.89
 charleroi@confederationconstruction.be
 www.confederationconstruction.be/charleroi
- Confédération Construction Hainaut - LE ROEULX
Faubourg de Binche 33 - 7070 Le Roeulx
T: 064/33.69.08 - F: 064/33.88.45
 leroeux@confederationconstruction.be
 www.confederationconstruction.be/leroieux
- Confédération Construction en Hainaut - MONS-ATH
Rue de la Réunion 2 - 7000 Mons
T: 065/35.42.38 - F: 065/35.15.54
 mons@confederationconstruction.be
 www.confederationconstruction.be/mons
- Confédération Construction - HAINAUT OCCIDENTAL
Espace Wallonie Picarde
Rue du Follet 10/101 - 7540 Kain (Tournai)
T: 069/68.77.10 - F: 069/68.77.11
 tournai@confederationconstruction.be
 www.confederationconstruction.be/tournai

In de provincie Luik

Chambre de la Construction de LIÈGE
Galerie de la Sauvenière 5 - 4000 Liège
T: 04/232.42.70 - F: 04/222.39.54
chambre.liege@ccl.be
www.ccl.be

Confédération Construction de l'arrondissement de
VERVIERS

Rue du Palais 25-27 - 4800 Verviers
T: 087/29.10.60 - F: 087/29.10.66
verviers@confederationconstruction.be
www.confederationconstruction.be/verviers

In de provincie Luxemburg

Confédération Construction - Chambre Patronale
Province de LUXEMBOURG
Rue Fleurie 2 - 6800 Libramont-Chevigny
T: 061/23.07.70 - F: 061/22.34.35
ch.luxembourg@confederationconstruction.be
www.confederationconstruction.be/luxembourg

In de provincie Namen

Confédération Construction NAMUR
Avenue Prince de Liège 91/13 - 5100 Jambes
T: 081/20.68.30 - F: 081/20.68.32
namur@confederationconstruction.be
www.construction-namur.be

IKZOEKEENVAKMAN.BE

**Dé site voor
alle bouwers
en verbouwers!**

Een initiatief van
Confederatie Bouw
Bouw, energie & milieu

INFO ADVIES FAQ AANNEMERS

Beroepsfederaties – Ruwbouw

RUWBOUW & ALGEMENE AANNEMERS

- Algemene Aannemers
FABA – Federatie van Algemene Bouwaannemers
Lombardstraat 42 – 1000 Brussel
T: 02/511.65.95 – F: 02/514.18.75
faba@confederatiebouw.be
www.faba.be
- Spoorwegwerken
UASW – Unie van Aannemers van Spoorwegwerken
Lombardstraat 42 – 1000 Brussel
T: 02/511.65.95 – F: 02/514.18.75
uasw@confederatiebouw.be
- Beton
FedBeton
Vorstlaan 68 (1ste verdieping) – 1170 Brussel
T: 02/735.01.93 – F: 02/735.14.67
info@fedbeton.be
www.fedbeton.be
- Woningbouw
Federatie van Ontwikkelaars-Woningbouwers
Lombardstraat 42 – 1000 Brussel
T: 02/511.65.95 – F: 02/514.18.75
woningbouwers@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be
- Industriebouw
UAIB - Unie van aannemers van Industriebouw
Lombardstraat 42 – 1000 /Brussel
T: 02/511.65.95 – F: 02/514.18.75
Industriebouwers@confederatiebouw.be

Federatie der BAGGERWERKEN
Grootveldlaan 148 - 1150 Brussel
T: 02/771.63.69 - F: 02/771.30.93
baggerwerken@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be

VBA - Vereniging der Belgische Aannemers van
GROTE BOUWWERKEN
Grootveldlaan 148 –1150 Brussel
T: 02/771.00.44 - F: 02/771.30.93
info@adeb-vba.be
www.adeb-vba.be

BFAW - Belgische Federatie van Aannemers van
WEGENWERKEN
Grootveldlaan 148 - 1150 Brussel
T: 02/771.20.84 - F: 02/771.00.07
bfaw@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/bfaw

- VlaweBo - Vlaamse Wegenbouwers
Grootveldlaan 148 - 1150 Brussel
T: 02/771.20.84 - F: 02/771.00.07
vlawebo@confederatiebouw.be

- BFAW - Brussel
Grootveldlaan 148 - 1150 Brussel
T: 02/771.20.84 - F: 02/771.00.07
bfawbru@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be

- FWEV - Fédération Wallonne des Entrepreneurs
de Travaux de Voirie
Avenue Grandchamp 148 - 1150 Bruxelles
T: 02/771.20.84 - F: 02/771.00.07
fwev@confederationconstruction.be
www.confederationconstruction.be/fwev

COBESTA - Confederatie Bouw - Vereniging
Betonstaalverwerkende Bedrijven
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.56.54 - F: 02/545.59.07
cobesta@confederatiebouw.be

Beroepsfederaties - Voltooiing

Afwerking

BEVAD - Belgische Vereniging van Aannemers van
DICHTINGSWERKEN
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.5710 - F: 02/545.58.59
bevad@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/bevad

Confederatie Bouw - Aannemers van GLASWERKEN
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.57 - F: 02/545.58.59
info.glaswerken@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/glaswerken

Confederatie Bouw - Belgische SCHILDERS
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.57 - F: 02/545.58.59
fed.schilders@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/belgischschilders

- Confederatie Bouw - Vlaamse Schilders
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.57 - F: 02/545.58.59
www.confederatiebouw.be/vlaamseschilders
- Confederatie Bouw - Brusselse Schilders
Aarlenstraat 92 - 1040 Brussel
T: 02/230.14.20 - F: 02/230.23.89
- Confédération Construction - Peintres Wallons
C/° Monsieur Edmond Parent
Avenue Edmond Leburton 26 - 4300 Waremmes
T: 019/33.06.44 - F: 019/33.06.44
www.confederationconstruction.be/peintreswallons

Confederatie Bouw - Vlaamse SCHRIJNWERKERS
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.05 - F: 02/545.58.59
vlaamseschrijnwerkers@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/vlaamseschrijnwerkers

- BEWAP - Beroepsvereniging voor
Afwerkingsbedrijven
bewap@confederatiebouw.be
- Dé Parketplaatser
deparketplaatser@confederatiebouw.be
www.deparketplaatser.be

- INTERIO - Beroepsvereniging voor
Interieurbedrijven
interio@confederatiebouw.be
- UPEK - Unie van professioneel erkende
Keukeninstallateurs
upek@confederatiebouw.be

Confederatie Bouw - Brusselse SCHRIJNWERKERS
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.10 - F: 02/545.58.59
filip.coveliers@confederatiebouw.be

FWMB - Fédération Wallonne des Entr. Gén.
MENUISIERS Belges
Avenue Prince de Liège 91 Boîte 6 (1er étage) -
5100 Jambes
T: 081/20.69.22 - F: 081/20.69.20
fwmb@confederationconstruction.be
www.menuisiers.com

- BEWAP - Association professionnelle des
Entreprises de Parachèvement de Cloisons, faux
Plafonds et Planchers surélevés
fwmb@confederationconstruction.be
- Les Parqueteurs
info@lesparqueteurs.be
www.lesparqueteurs.be
- UPEC - Union professionnelle des Assemblers de la
Cuisine équipée
fwmb@confederationconstruction.bes

NaVAP - Koninklijk Nationaal Verbond Aannemers van
PLAFONNEER-, CEMENT-, staff- en ornamentwerk,
droge bepleistering, dekvloeren, voegwerk,
gevelreiniging
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.10 - F: 02/545.58.59
plafonneerders@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/plafonneerders

Confederatie Bouw DAK
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.98 - F: 02/545.57.99
selim.couez@confederatiebouw.be
www.cct-cbd.be

Complementaire voltooing

FEDECOM - Koninklijke Federatie der
COMPLEMENTAIRE ONDERNEMINGEN
van het Bouwbedrijf
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.58 - F: 02/513.24.16
fedecom@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/fedecom

FeCaMo - Belgische Federatie der Aannemers van
TEGEL- EN MOZAIEKWERKEN
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.58 - F: 02/513.24.16
fecamo@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/fecamo

Belgische Federatie van Aannemers van
NATUURSTEENbewerking
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/545.57.58 - F: 02/513.24.16
natuursteen@confederatiebouw.be
www.confederatiebouw.be/natuursteen

Speciale technieken

ICS - Belgische Unie van Installateurs CENTRALE
VERWARMING, SANITAIR, Klimaatregeling en
Aanverwante Beroepen
Lombardstraat 34-42 - 1000 Brussel
T: 02/520.73.00 - F: 02/520.97.49
info@ubbu-ics.be
www.ubbu-ics.be

FEDELEC - Nationale Federatie van
ELEKTROTECHNISCHE Ondernemers
J. Chantraineplantsoen 1 - 3070 Kortenberg
T: 02/757.65.12 - F: 02/757.65.41
info@fedelec.be
www.fedelec.be

NIEUW

UW KWALITEITSLABEL

MAAK OOK DEEL UIT VAN HET NETWERK VAN GECERTIFIEERDE BEROEPSSPECIALISTEN!

Wanneer kandidaat (ver)bouwers kiezen voor een bedrijf met het label Construction Quality, kiezen ze voor een bedrijf dat kwaliteit hoog in het vaandel draagt. Klanten zullen zich niet vergissen, wees dus zeker van de partij!

U bent zelfstandige, architect of studiebureau met gevestigde ervaring? Vraag het keurmerk Construction Quality om de betrouwbaarheid en de kwaliteit van uw werk te certifiëren. Op die manier bent u te raadplegen op onze webbron als gecertificeerd beroepsspecialist.

SCAN VOOR MEER INFORMATIE

KLANTEN VERGISSEN ZICH NIET WANNEER ZE VOOR U KIEZEN OP www.ConstructionQuality.be

- VIND GEMAKKELIJK NIEUWE PARTNERS
- VERHOOG UW VISIBILITEIT
- HAAL VOORDEEL UIT UW REPUTATIE
- ...

Een initiatief van:

Confederatie Bouw
Bouw, energie & milieu

FEDERALE
FEDERATIE DER AANNEMERS

switch.be

switch.be

BCCA

switch.be

Jaarverslag 2012-2013

Redactie:

David Lanove met medewerking van Jean-Pierre Liebaert

Vertaling:

Wim Roeckx

Nalezen, correcties en opmaak:

Btissam Gorfti Amrani en Muriel Duflon met medewerking van Muriel Maris, Véronique Vanderbruggen en Peter Boelaert

Fotomateriaal en fotorechten:

Altiplan Architects, B+Villas, Belgian Woodforum, Boss, CIT Blaton, Cordeel, Dherte, Galère, G & Y Liégeois, Horizon Group, Interieur Architects, Kolmont, Sanidesign, Sibomat, Studio Dann, Trends, Vandewalle, Willemen General Contractors, Wust

Concept, grafische vormgeving en druk:

Antilope, Lier

Sponsors:

Claerhout, Construction Quality, De Federale, Formalis, Group S, Ikzoekeenvakman, ING, KPD, Matexpo, Onlinebouwmarkt, RAM, Randstad, Recticel, Renson, Site Manager, Texaco, Val-I-Pack, Wienerberger

© **Elke gedeeltelijke of integrale reproductie moet vooraf worden toegestaan en moet verplicht vermelding bevatten van de bron Confederatie Bouw.**

Voor meer informatie:

communicatie@confederatiebouw.be

Wettelijk depot:

D/2013/0570/3

Verantwoordelijke uitgever:

Robert de Mûelenaere - Confederatie Bouw, Lombardstraat 34-42, 1000 Brussel